



Københavns Universitet
Rektor Henrik C. Wegener
Lotte Lynggaard-Johansen

Sendt pr. e-mail:
rektor@adm.ku.dk, ku@ku.dk, lj@adm.ku.dk

Positiv institutionsakkreditering af Københavns Universitet

Akkrediteringsrådet har på rådsmødet 7. juni 2019 behandlet akkrediteringen af Københavns Universitet (KU).

Rådet traf på rådsmødet 9. juni 2017 afgørelse om betinget positiv akkreditering for Københavns Universitet.

I har haft en frist på to år til at rette op på de forhold, der var udslagsgivende for rådets betinget positive akkreditering, og har inden den aftalte frist indsendt dokumentation for ændringer af disse. Danmarks Akkrediteringsinstitution har udarbejdet en supplerende akkrediteringsrapport, som er vedlagt.

Rådet har **akkrediteret Københavns Universitet positivt**, jf. akkrediteringslovens¹ § 8. Rådet har truffet afgørelsen på baggrund af vedlagte supplerende akkrediteringsrapport fra Danmarks Akkrediteringsinstitution. Akkrediteringsrapporten er udarbejdet på baggrund af KU's selvevalueringsrapport, høringssvar og øvrig dokumentation.

Akkrediteringsrådet har truffet afgørelsen ud fra en helhedsvurdering på grundlag af de kriterier, som fremgår af akkrediteringsbekendtgørelsen², retningslinjerne i "Vejledning om institutionsakkreditering" af 1. juli 2013 og Akkrediteringsrådets notat af 15. marts 2018 om vurdering af institutionernes kvalitetssikringssystemer.

Akkrediteringsrådet har for det første vurderet, at KU løbende gennemfører de indsatser, som uddybningspunkter til de fem kriterier beskriver. Akkrediteringspanelet har noteret nogle mindre, klart afgrænsede problemer, som KU's ledelse allerede er opmærksom på, og som efter Akkrediteringsrådets vurdering aktuelt adresseres på en tilfredsstillende måde af institutionen.

For det andet har rådet vurderet, at der er god kvalitet i udmøntningen af kvalitetssikringsarbejdet. Det vil sige, at KU's indsats er velbeskrevet og bygger på en velfungerende og systematisk praksis. Institutionen har et udbygget informationssystem med relevante data for den enkelte uddannelse og fastlagte politikker for, hvornår og hvorledes ledelsen vil skride ind over for en uddannelse, der viser tegn på problemer. Ligeledes er der en god informationsudveksling, både vertikalt og horisontalt, som understøtter velbegrundede indsatser. KU gennemfører også løbende justeringer i sin kvalitetssikringspraksis, og der er et bredt engagement

¹ Lov nr. 601 af 12. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner (akkrediteringsloven) med senere ændringer, jf. LBK nr. 173 af 2. marts 2018

² Bekendtgørelse nr. 205 af 13. marts 2018 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser (akkrediteringsbekendtgørelsen)

Akkrediteringsrådet

12. juni 2019

Bredgade 38
1260 København K
Tel. 3392 6900

www.akkr.dk

CVR-nr. 3060 3907

Sagsbehandler
Henrik Pedersen
Tel. 72 31 88 29
hnr@akkr.dk

Ref.-nr.
19-12633-2



blandt institutionens ansatte og ledelse, som fører til udvikling og anvendelse af indvundne erfaringer i fremtidige indsatser.

Akkrediteringsrådet henviser i øvrigt til akkrediteringsrapporten for uddybende grundlag for rådets afgørelse. I rapporten har akkrediteringspanelet også givet en række anbefalinger til den videre udvikling af institutionens kvalitetssikringssystem.

Det følger af en positiv institutionsakkreditering, jf. akkrediteringslovens § 9, stk. 1, at det er muligt for uddannelsesinstitutionen at foretage justering af eksisterende uddannelser og uddannelsesudbud. Uddannelsesinstitutionen kan derudover oprette nye uddannelser og nye uddannelsesudbud, når disse er prækvalificeret og godkendt, jf. akkrediteringslovens §§ 18 og 21.

Akkrediteringen er gældende til og med 7. juni 2025, jf. akkrediteringslovens § 9.

Akkrediteringsrådet vil underrette ministeren om institutionens positive akkreditering.

**Danmarks
Akkrediteringsinstitution**

I er velkomne til at kontakte direktør Anette Dørge på e-mail: akkr@akkr.dk, hvis I har spørgsmål eller behov for yderligere information.

Med venlig hilsen

Per B. Christensen
Formand
Akkrediteringsrådet

Anette Dørge
Direktør
Danmarks Akkrediteringsinstitution

Bilag:
Kopi af akkrediteringsrapport

Dette brev er også sendt til:
Styrelsen for Forskning og Uddannelse, Uddannelses- og Forskningsministeriet



Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Institutions-
akkreditering

2019

AKKREDITERINGSRAPPORT

KØBENHAVNS UNIVERSITET

GENAKKREDITERING



Institutionsakkreditering – Akkreditering af Københavns Universitet

© Danmarks Akkrediteringsinstitution 2019

Citat tilladt ved kildeangivelse

Version: 1

Sprog: dansk

Rapporten kan downloades via hjemmesiden www.akkr.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	5
Om institutionsakkreditering	5
Akkrediteringspanel og metode.....	5
Afgørelse	6
 Samlet vurdering og indstilling.....	 7
 Baggrund.....	 9
Beskrivelse af akkrediteringspanelet.....	9
 Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag.....	 11
Kritikpunkter i den oprindelige akkrediteringsrapport.....	11
Kvalitetssikringssystemets centrale processer	12
Målbare standarder og ratioer	12
Retningslinjer og procedurer vedrørende målbare standarder	12
Praksis for fastlæggelse af målbare standarder for VIP/DVIP	13
Praksis for fastlæggelse af målbare standarder for STÅ/VIP	13
Diskussion og vurdering.....	13
Opgørelsesmetoder for VIP/DVIP- og STÅ/VIP-ratioer	14
Diskussion og vurdering.....	15
Monitorering af uddannelsernes forskningsbaserings i de årlige uddannelsesredegørelser	15
Udarbejdelse af uddannelsesredegørelser.....	15
Uddannelsernes forskningsdækning	16
Årlige forskningsmatricer	16
VIP/DVIP-ratioer og identificering af problemer med forskningsdækning	18
Håndtering af problemer med forskningsdækning	18
Akkrediteringspanelet noterer sig, at der ikke i de fire eksempler har været tale om kritiske forhold, der kræver øjeblikkelig indgriben.	19
Diskussion og vurdering.....	19
De studerendes kontakt til forskningsmiljøerne	20
KU's refleksioner over forskningsintegrering	20
STÅ/VIP-ratioer og identificering af problemer med de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne	21
Håndtering af problemer med de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne.....	21
Diskussion og vurdering.....	22
Af rapportering til rektor om problemer med forskningsbaserings	22
Diskussion og vurdering.....	22
Rektors tilbagemelding om uddannelseskvalitet til fakulteterne.....	23
Samlet vurdering af kriterium III	24
 Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold.....	 25
Kritikpunkter i den oprindelige akkrediteringsrapport.....	25
Uddannelsesevalueringer med inddragelse af eksterne eksperter	25
De eksterne eksperters profil	26
Diskussion og vurdering.....	27
De eksterne eksperters opgave og rolle.....	27

Forskningsbasering i uddannelsesevalueringer	28
Diskussion og vurdering.....	29
Tilrettelæggelse	29
Diskussion og vurdering.....	30
Opfølgning på uddannelsesevalueringer.....	30
Opfølgningsplan.....	30
Diskussion og vurdering.....	31
Informationsflow til rektor og rektors opfølgning herpå	32
Diskussion og vurdering.....	32
Samspil mellem uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer	32
Samlet vurdering af kriterium IV	33
Akkrediteringspanelets anbefalinger	35
Bilag.....	36
I. Metode.....	36
II. Beskrivelse af de behandlede kriterier	38
III. Audit trails.....	39
IV. Sagsbehandlingsnotat	40
V. Program for institutionsbesøg	41

Indledning

Denne genakkrediteringsrapport indeholder en analyse og vurdering af dele af kvalitetssikringssystemet på Københavns Universitet (KU).

Genakkrediteringsrapporten er en opfølgning på den betinget positive institutionsakkreditering, som KU modtog i 2017. Rapporten er en vurdering af, om uddannelsesinstitutionen har udviklet et system for kvalitetssikring, der er så velfungerende, at institutionen i den kommende akkrediteringsperiode selv kan foretage den løbende kvalitetssikring af sine uddannelser. Genakkrediteringsrapporten forholder sig alene til de forhold, som har medført den betinget positive akkreditering. For at vise, hvilke forhold der vurderes i genakkrediteringen, indledes behandlingen af de enkelte kriterier med en opsummering af kritikpunkterne i den oprindelige akkreditering.

Om institutionsakkreditering

En institutionsakkreditering er en vurdering af, om institutionens kvalitetssikringssystem er velbeskrevet og veldokumenteret og også fungerer i forbindelse med det daglige arbejde. Systemet skal sikre, at institutionen har et konstant fokus på kvaliteten, udvikler den løbende og reagerer, når der er problemer. Dette skal gøre sig gældende, både før og efter at institutionsakkrediteringen har fundet sted.

En institutionsakkreditering omfatter ikke en selvstændig vurdering af relevansen og kvaliteten af de enkelte uddannelser på uddannelsesinstitutionen. Sigtet er at afdække, om institutionen samlet set har etableret et kvalitetssikringssystem, der er i stand til løbende og systematisk at sikre og udvikle uddannelsernes kvalitet og relevans. Delaspekter ved enkeltuddannelser kan dog indgå i vurderingen af, om kvalitetssikringssystemet også er velfungerende i praksis.

Velfungerende kvalitetssikringsarbejde er karakteriseret ved at være løbende og systematisk og leve op til de europæiske standarder på området (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). Kvalitetssikringsarbejdet skal rumme en klar arbejds- og ansvarsdeling samt være stærkt forankret på ledelsesniveau. Derudover skal institutionen have en inkluderende kvalitetskultur og fokusere kvalitetssikringsarbejdet på både de samlede uddannelser, den konkrete undervisning og de særlige problemstillinger, vilkår og behov, der er relevante for institutionen.

Med dette afsæt vurderer denne genakkrediteringsrapport, om institutionens kvalitetssikringssystem lever op til de krav, som akkrediteringsloven stiller i forbindelse med institutionsakkreditering – med fokus på om institutionen har rettet op på de problemer, der blev påpeget i den oprindelige akkreditering.

Akkrediteringspanel og metode

Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) har nedsat et akkrediteringspanel med deltagelse af en række eksperter, som har foretaget de faglige vurderinger af institutionens kvalitetssikringssystem og -praksis. Medlemmerne af panelet har blandt andet kompetencer inden for ledelse og kvalitetssikring på institutionsniveau og viden om den videregående uddannelsessektor, om relevante arbejdsmarkedsforhold og om studenterforhold. Akkrediteringspanelet har læst dokumentationsmaterialet og sammen med medarbejdere fra AI besøgt institutionen for at vurdere dens kvalitetssikringssystem og -praksis. Rapportens bilag 1 gengiver hovedtrækkene i den metode, der er anvendt i forbindelse med genakkrediteringen af institutionen.



Afgørelse

Det er Akkrediteringsrådet, der som fagligt uafhængig instans træffer afgørelse om akkreditering af uddannelsesinstitutionen. Rådet afgør, om institutionens kvalitetssikringssystem berettiger til positiv institutionsakkreditering eller afslag på institutionsakkreditering.

Denne rapport og dens vurderinger danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse.

Samlet vurdering og indstilling

I den oprindelige institutionsakkreditering af Københavns Universitet (KU) i 2017 vurderede akkrediteringspanelet, at KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer ikke i tilstrækkelig grad sikrede uddannelsernes forskningsbaserings.

KU's retningslinjer for de årlige uddannelsesredegørelser sikrede således ikke et løbende fokus på uddannelsernes forskningsbaserings.

De seksårige uddannelsesevalueringer var på daværende tidspunkt de eneste processer i KU's kvalitetssikringssystem, der på uddannelsesniveau indeholdt et systematisk fokus på forskningsbaserings. KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer gav imidlertid vide rammer for evalueringsprocessen, og akkrediteringspanelet mente ikke, at de var tilstrækkeligt tydelige med hensyn til, at uddannelsens forskningsbaserings skulle behandles af de eksterne eksperter, at der skulle være deltagelse af en kernefaglig ekspert inden for uddannelsens fagområde og at de eksterne eksperter skulle være eksterne og uafhængige af KU.

Akkrediteringspanelet vurderede desuden, at KU's retningslinjer medførte, at fakulteternes målbare standarder for kvalitet på nogle områder niveau- og formmæssigt var meget forskellige, og at ikke alle var anvendelige som monitoreringsredskab.

Det er akkrediteringspanelets vurdering, at KU siden den oprindelige institutionsakkreditering har arbejdet målrettet og systematisk med at videreudvikle kvalitetssikringssystemet samt præcisere og implementere retningslinjer og procedurer. Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at der er et bredt ejerskab til de centrale elementer og processer i kvalitetssikringssystemet, ligesom panelet noterer sig, at der sker en refleksion over såvel anvendelse af og samspil mellem uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer som retningen mod et mere fælles KU.

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at KU har præciseret retningslinjer for processen for fastlæggelse af målbare standarder. Akkrediteringspanelet vurderer, at KU nu systematisk identificerer og håndterer problemer med uddannelsernes forskningsdækning gennem forskningsmatricer og VIP/DVIP-ratioer i de årlige i uddannelsesredegørelser. Forskningsmatricerne udgør også et godt grundlag for dialog mellem studieledelse og institutledelse, fx om behovet for ansættelse af nye forskningsaktive undervisere.

KU monitorerer nu også årligt de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne gennem en opgørelse af STÅ/VIP-ratioer i uddannelsesredegørelserne, og akkrediteringspanelet vurderer, at mulige problemer identificeres. Panelet bemærker, at fokus på de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne med fordel kunne styrkes, så det får samme vægt som fokus på forskningsdækningen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at det i KU's nye retningslinjer og fakulteternes procedurer for de seksårige uddannelsesevalueringer nu er tydeliggjort, at de eksterne eksperter skal bidrage til at kvalitetssikre og udvikle uddannelsens mål, indhold, tilrettelæggelse og forskningsbaserings gennem drøftelse af nye ideer og perspektiver i forhold til uddannelsen. Dette understøttes også af kravet om en kernefaglig profil i ekspertgruppen. Ligeledes præciserer retningslinjerne nu, at den kernefaglige ekspert skal være uafhængig af KU. I praksis deltager der kernefaglige eksperter i evalueringerne, ligesom de kernefaglige eksperter er uafhængige af KU.



På tværs af fakulteterne ser akkrediteringspanelet, at uddannelsesevalueringprocesserne skaber en udbytterig intern dialog om uddannelsernes indhold, udvikling og tilrettelæggelse samt refleksion over fx timing og samspil mellem uddannelsesevaluering og studieordningsrevision. Akkrediteringspanelet vurderer, at det er udtryk for et bredt ejerskab på tværs af ledelseslag til uddannelsesevalueringerne som et instrument til kvalitetssikring og -udvikling.

Det løbende informationsflow fra studieledere og institutledere til fakulteterne og rektoratet er velfungerende via uddannelsesredegørelserne, uddannelsesevalueringerne og dekanens af-rapportering om uddannelseskvalitet til rektor. Akkrediteringspanelet konstaterer, at studielederne og institutlederne finder, at det er positivt og motiverende at få tilbagemeldinger fra rektor på ideer i forbindelse med fx uddannelsesevalueringerne. På dekanatniveau er der ejerskab til systematik og kontinuitet via uddannelsesredegørelserne og uddannelsesevalueringerne, som skaber et overblik og en sammenhængskraft på tværs af fakultetets uddannelser.

På den baggrund indstilles Københavns Universitet til positiv institutionsakkreditering.

Baggrund

Beskrivelse af akkrediteringspanelet

Det akkrediteringspanel, som har haft det faglige ansvar for at vurdere KU's kvalitetssikrings-system i genakkrediteringen, består af følgende medlemmer:

Formand: Agneta Bladh, formand for Vetenskapsrådets styrelse. Agneta Bladh er tidligere rektor ved Högskolan i Kalmar og tidligere statssekretær i Utbildningsdepartementet, hvor hun var med til at underskrive Bologna-deklarationen. Derudover er hun tidligere generaldirektør for Högskoleverket, tidligere formand for og medlem af flere universitetsbestyrelser, herunder ved Uppsala universitet og Högskolen i Oslo og Akershus, og tidligere medlem af bestyrelsen for Universitetskanslersämbetet. Agneta Bladh har deltaget i evalueringer og vurderinger inden for uddannelses- og forskningsområdet i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Holland, og er tidligere medlem af Akkrediteringsrådet i Danmark, tidligere bestyrelsesmedlem i International Association of Universities og tidligere medlem af EU High Level Group on Modernisation of Higher Education. Agneta Bladh er ph.d. i statskundskab fra Stockholms universitet.

Anders Malmberg, prorektor ved Uppsala universitet og professor i geografi ved Kulturgeografiska institutionen samme sted. Anders Malmberg er tidligere direktør for Centre for Research on Innovation and Industrial Dynamics, Uppsala universitet, og tidligere vicedekan og dekan ved Samhällsvetenskapliga fakulteten samme sted. Han er medlem af Expertgruppen för kvalitetsfrågor i Sveriges universitets- och högskoleförbund, medlem af Kungl. Vetenskapsakademien, medlem af Kungl. Vetenskaps-Societeten i Uppsala og medlem af Academia Europaea. I 2016-17 var han projektleder for Uppsala universitets forskningsevaluering Kvalitet och förnyelse.

Oddrun Samdal, vicerektor for uddannelse ved Universitetet i Bergen, professor i helsefremmende arbejde/helsepsykologi. Oddrun Samdal har særligt ansvar for udviklingen af universitetets uddannelsesvirksomhed og er formand for institutionens uddannelsesudvalg og læringsmiljøudvalg. Hun er tidligere institutleder og vicedekan for uddannelse ved Det psykologiske fakultet og har også her arbejdet med kvalitetssikring og -udvikling. Oddrun Samdal har siden 2017 deltaget i og været leder af institutionsakkrediteringer og evalueringer af kvalitetssystemer i regi af NOKUT.

Cecilia Christersson, vicerektor ved Malmö universitet og docent i odontologi. Cecilia Christersson er vicerektor for uddannelse, internationalisering og udvikling af institutionens kvalitetsarbejde, herunder globalt engagement og udfordringsbaseret læring. Cecilia Christersson har ansvar for og arbejder med udvikling af et kvalitetssystem for uddannelserne, evalueringssystemer, overordnede processer i forbindelse med uddannelsesevalueringer samt udvikling af institutionens pædagogiske arbejde. Hun har tidligere deltaget i udenlandske uddannelses-evalueringer.

Gunnar Grepperud, dr.philos., professor i pædagogik på UiT Norges arktiske universitet (UiT). Gunnar Grepperud forsker bl.a. i IKT, uddannelser og arbejde samt ledelse, organisering og udvikling af undervisning på videregående uddannelser. Han er tidligere formand for kvalitetsudvalget på UiT og tidligere direktør for UNIKOM, UiT's sektion for efter- og videreuddannelser. Gunnar Grepperud har i 2008-12 deltaget i og været leder af institutionsakkrediteringer og evalueringer af kvalitetssystemer i regi af NOKUT.



Sune Koch Rønnow, tidligere studerende i klassisk arkæologi og matematik på Aarhus Universitet. Sune Koch Rønnow har arbejdet med kvalitetsspørgsmål, bl.a. i studienævn, i forbindelse med et rektorinitieret analysepanel vedrørende universitetets faglige udviklingsproces samt i regi af Studenterrådet ved Aarhus Universitet.

Følgende medarbejdere fra Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) har deltaget i akkrediteringen:

Projektejer: Steffen Westergaard Andersen, områdechef

Projektleder: Lars Pedersen, chefkonsulent

Maria Thorup Jacobsen, akkrediteringskonsulent

Sine Himmelstrup Andersen, akkrediteringskonsulent

Mette Nagel Kasper, projektmedarbejder

Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium III er tilfredsstillende opfyldt.

I dette kapitel behandles indledningsvis de kritikpunkter, som akkrediteringspanelet påpegede i den oprindelige akkrediteringsrapport, efterfulgt af et orienterede afsnit om centrale dele af KU's kvalitetssikrings-system. Derefter uddybes KU's tiltag i afsnit om fastsættelse af målbare standarder samt opgørelse af STÅ/VIP- og VIP/DVIP-ratioer. Dernæst behandles sikring af uddannelsernes forskningsdækning og af de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne i de årlige uddannelsesredegørelser. Hvert af ovenstående afsnit efterfølges af panelets diskussion og vurdering. Kapitlet afsluttes med en samlet vurdering af kriterium III.

KU's indsatser vedrørende monitorering af uddannelsernes forskningsbaserings i forbindelse med uddannelsesevalueringerne, der foretages hvert sjette år, behandles under kriterium IV.

Kritikpunkter i den oprindelige akkrediteringsrapport

I den oprindelige akkrediteringsrapport fra 2017 vurderede akkrediteringspanelet, at kriterium III var delvist tilfredsstillende opfyldt. Panelet vurderede, at KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer på tidspunktet for akkrediteringen ikke i tilstrækkelig grad sikrede uddannelsernes forskningsbaserings.

Forskningsbaserings benyttes her som en samlebetegnelse, der rummer to aspekter, hhv. uddannelsernes forskningsdækning og de studerendes kontakt til forskningsmiljøet. Forskningsdækning refererer i denne sammenhæng til, at uddannelserne er dækket af et relevant forskningsmiljø, dvs. at fag tilrettelægges og/eller undervises af relevante VIP'er, der forsker inden for fagets emneområde.

Akkrediteringspanelets kritik var hovedsageligt baseret på to forhold:

Akkrediteringspanelet vurderede, at der ikke gennem KU's retningslinjer for de årlige uddannelsesredegørelser var sikret et løbende fokus på kvalitetssikring af uddannelsernes forskningsbaserings. Uddannelsesevalueringerne hvert sjette år var derfor de eneste processer med systematisk fokus på kvalitetssikring af forskningsbaserings. I lyset heraf fandt panelet, at der i den seksårige periode mellem uddannelsesevalueringerne ikke var et systematisk og løbende informationsflow og dermed ikke et kontinuerligt og ledelsesmæssigt overblik over den enkelte uddannelses forskningsdækning samt de studerendes kontakt til forskningsmiljøet (akkrediteringsrapport, s. 5-6).

For det andet vurderede akkrediteringspanelet, at KU's retningslinjer medførte, at fakulteternes målbare standarder for kvalitet i 2015-16 på nogle områder var meget forskellige niveau- og formmæssigt. Der var således eksempler på standarder, der i mindre grad var anvendelige som monitoreringsredskab (akkrediteringsrapporten, s. 6-7, 52 og 56). Derfor vurderede panelet, at de målbare standarder for kvalitet ikke på alle områder i tilstrækkelig grad drev udviklingen fremad.

Med hensyn til monitorering af de studerendes kontakt til forskningsmiljøet kunne akkrediteringspanelet konstatere, at der på fakulteterne blev anvendt forskellige typer af standarder og nøgletal, hhv. STÅ/VIP-ratioen (årsværk) og stud/VIP-ratioen (antal). På de tre fakulteter, hvor standarder var fastlagt, og nøgletal opgjort i antal, som var der således en indikator for antallet af VIP'er som var allokert til undervisningen, men ikke noget nøgletal, som kunne benyttes som monitoreringsredskab for omfanget



af de studerendes kontakt til forskningsmiljøet (akkrediteringsrapporten, s. 39 og 56).

Kvalitetssikringssystemets centrale processer

Grundstammen i KU's kvalitetssikringssystem er de årlige uddannelsesreddegørelser og uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år. Herunder opsummeres de to processer kort.

Fakulteterne udarbejder hvert år uddannelsesreddegørelser for alle uddannelser, undtagen i de år, hvor fakulteterne gennemfører uddannelsesevaluering på den givne uddannelse. De fastlagte *Retningslinjer for årlige uddannelsesreddegørelser på Københavns Universitet* stiller krav om, at fakulteterne udarbejder en procedure for uddannelsesreddegørelser, som tydeliggør ansvaret for processen. Dekanen godkender uddannelsesreddegørelserne inkl. eventuelle opfølgningsplaner, inden fakultetet afrapporterer til rektor. Året efter følger fakulteterne op på nøgletallene og resultatet af de korrigerende indsatser i uddannelsesreddegørelserne (akkrediteringsrapporten, s. 29-30 og selvevalueringsrapporten, s. 187-191).

Uddannelsesevalueringerne gennemføres hvert sjette år, og eksterne eksperter indgår i evalueringsprocessen for den enkelte uddannelse. Uddannelsesevalueringerne rapporterer for hver enkelt uddannelse, mens uddannelsesreddegørelserne i nogle tilfælde rapporteres pr. institut og dermed kan omfatte flere uddannelser. Uddannelsesevalueringerne indgår som bilag i DAU'en (dekanens afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor), mens uddannelsesreddegørelserne indgår på aggregeret niveau (akkrediteringsrapporten, s. 29).

Fakulteternes vurdering af de væsentligste tendenser, resultater og indsatser på tværs af fakultetets uddannelser i de årlige DAU'er følges op af rektors godkendelse af og opfølgning på fakulteternes afrapportering på kvalitetssikringsarbejdet (akkrediteringsrapporten, s. 33).

Målbare standarder og ratioer

I dette afsnit behandles fastsættelsen af fakulteternes målbare standarder for forskningsdækning (VIP/DVIP) og de studerendes kontakt til forskningsmiljøer (STÅ/VIP). Efterfølgende behandles KU's arbejde med at opgøre VIP/DVIP- og STÅ/VIP-ratioerne.

Retningslinjer og procedurer vedrørende målbare standarder

KU besluttede i 2017, at alle målbare standarder på KU fremover skal fastsættes som standarder, der tilstræber en udvikling i uddannelseskvaliteten. Dette defineres som fastsættelse af ambitiøse målbare standarder, dvs. "en standard, som det kræver en indsats at nå eller at fastholde" (selvevalueringsrapporten, s. 18).

Målbare standarder behandles i KU's *Retningslinjer for årlige uddannelsesreddegørelser på Københavns Universitet* og *Retningslinjer for uddannelsesevalueringer på Københavns Universitet*, der begge er revideret 1. september 2017 (selvevalueringsrapporten, s. 187-196). Af begge retningslinjer fremgår det, at "[a]lle standarder skal fastsættes ambitiøst". Videre beskrives det i retningslinjerne: "Fakulteterne skal som minimum sammenligne sig med hovedområdet landsgennemsnit for frafald, ledighed og VIP/DVIP-ratio. Fakulteterne indstiller til rektor, hvor stort udsvinget må være i forhold til landsgennemsnittet, før der skal gribes ind" [...] "For de øvrige områder, hvor der ikke findes landsgennemsnit, indstiller fakulteterne til rektor egne målbare standarder for, hvornår forholdene for hvert enkelt delement vurderes tilfredsstillende/utilfredsstillende" (selvevalueringsrapporten, s.189 og 194).

Retningslinjerne fastlægger også processen for målbare standarder. Her fremgår det, at dekanerne årligt pr. 1. oktober indstiller de målbare standarder til rektor for den efterfølgende afrapporteringsperiode (selvevalueringsrapporten, s. 189 og 194). Rektor vurderer indstillingerne af målbare standarder, og hvis rektor har kommentarer til en eller flere standarder, bliver fakultetet

bedt om at genoverveje den eller dem. I sin vurdering lægger rektor vægt på, om standarderne vurderes at være ambitiøse for den enkelte uddannelse (selvevalueringsrapporten, s.19).

Praksis for fastlæggelse af målbare standarder for VIP/DVIP

Det fremgår, at rektor i 2018 typisk fastholdt fakulteternes indstillede målbare standarder for VIP/DVIP. Undtaget var VIP/DVIP-standard for HUM, der blev skærpet af rektor (audit trail 1, s. 158-160, 183, 195 og 209).

De godkendte VIP/DVIP-fakultetsstandarder for 2018 er fastlagt på niveau med landsgennemsnittet, og en mindre del af fakultetets uddannelser lever ikke op til standarden. På SAMF er standarderne dog fastlagt noget mere krævende end landsgennemsnittet, og en betydelig del af uddannelserne lever ikke op til standarderne (se boksen). Standarderne er ifølge fakultetets DAU fastlagt ambitiøst "for at sikre at refleksionerne over brugen af DVIP dokumenteres i kvalitetssikringsarbejdet" (audit trail 1, s. 83).

Praksis for fastlæggelse af målbare standarder for STÅ/VIP

Rektor skærpede i 2018 de målbare standarder for STÅ/VIP, som HUM (BA/KA), SAMF (KA) og SUND (BA) indstillede. Argumentet for skærpelserne var, at standarderne ikke var ambitiøse, idet alle uddannelser levede op til de indstillede standarder (audit trail 1, s. 158-160, 183, 209 og 232-234).

Undtaget var standarder for SAMF (BA) og TEO (BA), som rektor fastholdt.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der er en stor variation mellem standarderne for STÅ/VIP på de seks fakulteter. Således er standarden for HUM bachelorniveau 35 og for SAMF 75. Der opgøres ikke et STÅ/VIP gennemsnit på hovedområdeniveau, men hvis SAMF's bachelorstandard sammenlignes med et beregnet gennemsnit, vil den

være ca. dobbelt så høj. Panelet bemærker, at dette også var tilfældet i 2016 (høringssvar, s. 1 og akkrediteringsrapporten, s. 52 og 56).

For HUM kandidatniveau er standarden 35 og for SAMF 40 med uddannelsesvariationer (se boksen).

Målbare standarder

VIP/DVIP:

På SCIENCE, HUM og SUND lever mellem 0% og 17% af uddannelserne (2017) ikke op til standarderne (fastlagt for 2018). På SAMF lever tilsvarende 66 % (BA) og 25 % (KA) af uddannelserne ikke op til standarderne. Der er dog tale om "små tal" i opgørelser på nogle fakulteter

STÅ/VIP:

De målbare standarder for fakulteterne i 2018:

	HUM	JUR	SAMF	SCI- ENCE	SUND	TEO
BA	35	110*	75	25	30	20
KA	35	65***	40**	25	30	25

*) vil blive 100 i 2019 og 90 i 2020

**) To uddannelser har en standard på 50

***) Cand.soc.har en standard på 45

Kilde: Selvstændigt indhentet dokumentation. Beregning af AI pba KU nøgletal, s. 1 og audit trail 1, s. 159-160, 175, 196, 209 og 226.

Flere prodekaner gav under besøget udtryk for, at det er positivt, at rektors rolle er blevet mere aktiv. Det har bidraget til, at fakulteterne har ændret standarder. Nogle prodekaner gav udtryk for, at "så vi er blevet løftet lidt", og der var generelt enighed om, at dialogen med rektor er vigtig.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at det er positivt, at KU har fastsat målbare standarder for VIP/DVIP på et niveau, som er i stand til at identificere uddannelser, som ikke lever op til standarden og at mulige problemstillinger dermed identificeres.



KU har også i flere tilfælde fastsat forskellige VIP/DVIP-standarder for henholdsvis bachelor- og kandidatuddannelser. Det kan være hensigtsmæssigt ud fra overvejelser om, at bacheloruddannelser i højere grad end kandidatuddannelser er tilrettelagt med grundlæggende fagelementer med tilhørende undervisning på øvelseshold understøttet af DVIP'er.

Desuden bemærker akkrediteringspanelet positivt, at VIP/DVIP-standarderne i forlængelse af retningslinjerne og rektors formuleringer ønske typisk ligger på niveau med landsgennemsnittet. Samtidig bemærker panelet, at KU har valgt at fastsætte standarden for VIP/DVIP på SAMF på et mere krævende niveau end landsgennemsnittet for at sikre refleksion over brugen af DVIP'er på uddannelserne.

Når det gælder standarden for de studerendes kontakt til forskningsmiljøet – STÅ/VIP – bemærker akkrediteringspanelet, at rektor i processen i flere tilfælde har valgt at fastlægge mere krævende standarder end dem, fakulteterne i første omgang havde indstillet. KU har også med hensyn til STÅ/VIP i flere tilfælde fastlagt forskellige standarder for henholdsvis bachelor- og kandidatuddannelserne, og for de forskellige uddannelser på fakultetet. Det ser panelet som udtryk for en nuanceret brug af standarder tilpasset den enkelte uddannelses situation.

Panelet bemærker, at en standard jævnfør KU's definition er ambitiøs, når det kræver en indsats at nå eller fastholde standarden i sammenligning med tidligere år.

Akkrediteringspanelet vurderer imidlertid, at der er en stor variation mellem standarderne for STÅ/VIP på de seks fakulteter. Panelet bemærker i den sammenhæng, at STÅ/VIP standarden for SAMF i 2018 på 75 på bachelorniveau ikke er blevet mere krævende sammenlignet med standarden fra 2016, mens dette omvendt er tilfældet på kandidatniveau.

Opgørelsesmetoder for VIP/DVIP- og STÅ/VIP-ratioer

I den oprindelige akkrediteringsrapport bemærkede akkrediteringspanelet, at der på fakulteterne anvendtes to forskellige typer af standarder og nøgletal, hhv. STÅ/VIP-ratioen (årsværk) og stud/VIP-ratioen (antal) (akkrediteringsrapporten, s. 56). Siden den oprindelige akkreditering har KU besluttet, at der nu konsekvent anvendes STÅ/VIP-ratio (selvevalueringsrapporten, s. 12).

Med hensyn til registrering af VIP- og DVIP-årsværk har KU ikke en fælles systemunderstøttet registrering af VIP- og DVIP-tilknytning til den enkelte uddannelse. Grunden er, at det ikke var muligt at finde en KU-opgørelsesmetode, eftersom fakulteternes forskellige organisering medfører forskellige tilgange til at håndtere konkrete problemstillinger (selvevalueringsrapporten, s. 14).

KU har i stedet vedtaget fælles principper for opgørelse af VIP/DVIP- og STÅ/VIP-ratioer, som stiller krav om, at fakulteterne skal forholde sig til konkrete områder, hvor fakulteternes opgørelser kan adskille sig fra hinanden, fx i opgørelse af VIP-årsværk ved samlæsning.

Principperne fremgår af *KU's fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser*, og fakulteterne har udmøntet dem i procedurer (selvevalueringsrapporten, s. 400 ff).

Det fremgår, at det er muligt at følge udviklingen i ratioerne over år inden for det enkelte fakultet, ligesom det er muligt at sammenligne uddannelsers ratioer inden for det enkelte fakultet. Omvendt medfører variationen i, hvordan fakulteterne metodisk når frem til VIP/DVIP- og STÅ/VIP-ratioer på uddannelsesniveau ifølge KU, at "ratioer på uddannelsesniveau vanskeligt lader sig sammenligne på tværs af KU og på tværs af universiteter. Ratioerne giver således rektor en indikation af forholdet mellem VIP og DVIP og forholdet mellem optjente STÅ og VIP på den enkelte uddannelse" (selvevalueringsrapporten, s. 15).

Rektor gav under besøget udtryk for, at det ikke var optimalt, at KU pt kun har overblik over udviklingen i STÅ/VIP-ratioerne internt for hvert fakultet, men at man arbejder frem mod at kunne sammenligne på tværs af fakulteter.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at den konsekvente anvendelse af STÅ/VIP som ratio og som indikator for de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøet giver et mere ensartet grundlag for prioritering end den tidligere valgfrihed mellem STÅ/VIP-ratioen (årsværk) og stud/VIP-ratioen (antal).

Samtidig anerkender panelet, at KU har ambitioner om og arbejder i retning af et fælles system med en fælles opgørelsesmetode for ratioerne, der giver mulighed for at kunne sammenligne på tværs af fakulteter.

Monitorering af uddannelsernes forskningsbaserings i de årlige uddannelsesredegørelser

Siden den oprindelige akkreditering har KU indført en række ændringer med hensyn til den årlige monitorering af den enkelte uddannelses forskningsbaserings. Ændringerne omhandler de årlige uddannelsesredegørelser, som primært vil være omdrejningspunktet for dette afsnit. Akkrediteringspanelet har været særligt interesseret i, hvordan KU balancerer fokus på hhv. forskningsdækning og de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne.

Indledningsvis beskrives KU's retningslinjer, fakulteternes procedurer og praksis vedrørende behandling af den enkelte uddannelse i de årlige uddannelsesredegørelser. Derefter behandles først monitorering af uddannelsernes forskningsdækning, som bl.a. involverer forskningsmatricer og VIP/DVIP-ratioer. Til sidst behandles monitorering af de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne, der bl.a. involverer STÅ/VIP-ratioer.

Akkrediteringspanelet har valgt at belyse fakulteternes praksis i forbindelse med uddannelsesredegørelserne gennem fire uddannelser fordelt på fire af KU's seks fakulteter. Uddannelserne er valgt med henblik på dels at dække flere fakulteter og dels at omfatte både små og store uddannelser samt bachelor- og kandidatuddannelser.

De udvalgte uddannelser:

- Bacheloruddannelsen i indianske sprog og kulturer (HUM)
- Bacheloruddannelsen i økonomi (SAMF)
- Bacheloruddannelsen i idræt (SCIENCE)
- Kandidatuddannelsen i global health (SUND)

Udarbejdelse af uddannelsesredegørelser

Akkrediteringspanelet har haft fokus på, om kvalitetsspørgsmål er beskrevet tilstrækkeligt tydeligt til, at forskellige ledelseslag kan vurdere, om der er kvalitetsproblemer på den enkelte uddannelse og dermed håndtere dem.

I *Retningslinjer for årlige uddannelsesredegørelser på Københavns Universitet* står det beskrevet, at hvis en bacheloruddannelse og en kandidatuddannelse ligger i naturlig forlængelse af hinanden, kan fakulteterne vælge at udarbejde en samlet redegørelse for begge uddannelser (selvevalueringsrapporten, s. 187).

Det fremgår af audit trail-materialet, at den valgte uddannelsesredegørelse på SAMF dækker både bachelor- og kandidatuddannelsen i økonomi og på SCIENCE og SUND er der alene redegjort for hhv. bachelor- og kandidatuddannelsen (audit trail 1, s. 287, 316 og 334).

På HUM dækker uddannelsesredegørelsen alle uddannelser på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS), som i alt udgør 28 uddannelser, 14 bacheloruddannelser og 14 kandidatuddannelser (audit



trail 1, s. 5 og 235). For hver bachelor- og kandidatuddannelse fremgår der både VIP/DVIP og STÅ/VIP-ratioer (audit trail 1, s. 251-257). Ligeledes er forskningsmatricer for alle uddannelser vedlagt.

Under besøget fortalte formanden og næstformanden for ToRS' studienævn på HUM, at der er nedsat mindre fagudvalg til at behandle de enkelte uddannelser i uddannelsesredegørelsen. Ifølge begge er denne opdeling med til at sikre, at den enkelte uddannelse behandles, og samtidig har det også bidraget til, at man har kunnet sammenligne på tværs af uddannelser på instituttet. Desuden fortalte studielederen, at uddannelsesredegørelsen har været med til at give et overblik, som har skabt grundlag for at kunne se ligheder og forskelle. Dette har for studielederen været særligt nyttigt i arbejdet med uddannelsesintegrationer, hvor flere uddannelser samles til én.

Uddannelsernes forskningsdækning

For at sikre en løbende monitorering af forskningsmiljøernes understøttelse af den enkelte uddannelse har KU vedtaget, at der udarbejdes forskningsmatricer for alle uddannelser hvert år. Derudover har KU besluttet, at der nu indgår VIP/DVIP-ratioer i de årlige uddannelsesredegørelser, og at ratioerne opgøres hvert år, hvor de tidligere blev opgjort hvert sjette år (selvevalueringsrapporten, s. 14).

I det følgende behandles forskningsmatricerne som redskab til at identificere problemer med forskningsdækningen. Dernæst inddrages KU's erfaringer med og refleksioner over anvendelsen af forskningsmatricer.

Årlige forskningsmatricer

Ifølge KU bidrager forskningsmatricer til at monitorere, hvorvidt en uddannelse er forskningsbaseret (selvevalueringsrapporten, s. 13).

Med virkning fra september 2017 har KU revideret *Retningslinjer for årlige uddannelsesredegørelser* (selvevalueringsrapporten, s. 13). Heraf fremgår det nu, at en forskningsmatrix indgår som en del af det kvalitative materiale i den årlige uddannelsesredegørelse (selvevalueringsrapporten, s. 191). Endvidere fremgår det af retningslinjerne, at en forskningsmatrix er en "sammenligning af uddannelsernes studieaktiviteter, undervisernes forskningsområder og forskningsmiljøernes styrke" (selvevalueringsrapporten, s. 191). HUM, JUR, SCIENCE og SUND har udmøntet retningslinjerne i fakultetsspecifikke procedurer, mens der på SAMF og TEO henvises til KU's retningslinjer (selvevalueringsrapporten, s. 199, 200, 205, 207, 209 og 213).

I selvevalueringsrapporten er det beskrevet, at en forskningsmatrix "viser sammenhængen mellem en uddannelses studieaktiviteter, den kursusansvarliges og centrale underviseres forskningsområder samt det forskningsmiljø, som den kursusansvarlige er tilknyttet" (selvevalueringsrapporten, s. 13). På de fire valgte uddannelser er det i selve forskningsmatrixens overskrift angivet, at det er kursusansvarlige og centrale undervisere, der skal indsættes (audit trail 1, s. 268, 301, 323 og 336).

Akkrediteringspanelet har været særligt interesseret i, hvordan forskningsmatricerne indgår som et værktøj i dialogen mellem fx studielederne og institutlederne.

Udarbejdelse af forskningsmatricer

Det fremgår ikke af procedurerne på de seks fakulteter, om der skal redegøres for underviseres eller centrale underviseres og kursusansvarliges tilknytning til forskningsmiljøer i forskningsmatricerne (selvevalueringsrapporten, s. 200, 205, 206, 209 og 213). I HUM's procedure fremgår det dog, at en forskningsmatrix er en "sammenligning af uddannelsens studieaktiviteter, undervisernes forskningsområder og forskningsmiljøernes styrke" (selvevalueringsrapporten, s. 199).

Akkrediteringspanelet har set på de fire eksempler på forskningsmatricer og læser heraf, at forskningsmatricerne i praksis giver et overblik over alle underviseres forskningsområder og tilknytning til forskningsmiljøer.

Anvendelse af forskningsmatricer

Under besøget fremhævede studielederne, at forskningsmatricerne er med til at identificere, hvis der er dele af en uddannelse, som ikke er tilstrækkeligt forskningsdækket. Studielederne gav i den sammenhæng udtryk for, at forskningsmatricerne er et godt grundlag for dialog med institutterne, idet de gennem disse kan pege på fagelementer, hvor der er problemer med forskningsdækningen. Dette giver et fælles grundlag for drøftelse af et eventuelt behov for ansættelse af nye VIP'er. Derudover fortalte studienævnets formanden for det relevante studienævn på HUM, at forskningsmatricerne også er anvendelige, når der skal oprettes nye kurser, idet det her er muligt at se, hvis en god idé til et kursus ikke kan dækkes af det bagvedliggende forskningsmiljø.

Viceinstituttlederen for undervisning på SCIENCE beskrev forskningsmatricen som et værktøj, der giver et mere kvalitativt billede af forskningsbaseringen.

Instituttlederne fortalte under besøget også, at forskningsmatricerne bidrager til en kortlægning af aktive forskningsmiljøer, som bidrager til uddannelserne og dermed også giver et overblik over og grundlag for diskussion af, hvor der eventuelt er brug for at justere i sammensætningen af VIP'er.

Under besøget gav prodekanerne også udtryk for, at forskningsmatricerne er et brugbart værktøj, som giver et godt overblik over VIP-dækningen på den enkelte uddannelse. Prodekanen på TEO nævnte derudover, at matricerne også kan være med til at tydeliggøre, hvis der opstår niche-fag på uddannelsen, hvor det eksempelvis er den samme underviser, der alene underviser hvert år.

Studielederen på HUM tilføjede, at forskningsmatricen dog også er et eksempel på, hvordan nogle værktøjer er mindre anvendelige på små uddannelser. Eksempelvis gælder det for uddannelsen i indianske sprog og kulturer, at uddannelsen lige nu har to VIP'er, hvilket betyder, at forskningsmatricen i dette tilfælde ikke bidrager med det samme overblik.

Ud fra de første erfaringer med ændring af kadencen for udarbejdelse af forskningsmatricer beskriver KU i selvevalueringsrapporten, at dekanerne får et hyppigere systematisk overblik over uddannelsernes forskningsbaserings end hidtil. Ligeledes fremgår det, at KU foreløbigt har erfaret, at der kun sker få ændringer i forskningsområdernes bemanning fra år til år (selvevalueringsrapporten, s. 13).

Under besøget var der hos prodekanerne overvejende enighed om, at det muligvis ikke er nødvendigt med den årlige udarbejdelse af forskningsmatricerne. Samtidig blev det beskrevet, at det vil være for sjældent med en seksårig kadence, men at en toårig kadence kunne være det rigtige.

Under besøget udtrykte instituttlederne også åbenhed overfor at overveje kadencen. Samtidig vurderede de, at arbejdsbyrden ved at opretholde den årlige kadence, ved en årlig revision vil være minimal. Desuden sikrer en årlig opgørelse mindst mulig arbejdsbyrde for en ny studieleder i tilfælde af studielederskifte.

Også dekanerne gav udtryk for fordelene ved en systematik, der gør, at man ikke skal opfinde den dybe tallerken, hver gang der skiftes ud på nogle poster, fx studielederposten. Nye folk kommer meget nemmere ind i opgaverne, når det hele er systematisk.



VIP/DVIP-ratioer og identificering af problemer med forskningsdækning

Som tidligere beskrevet indgår VIP/DVIP-ratioer nu hvert år i uddannelsesredegørelserne (selvevalueringsrapporten, s. 189-190).

I audit trail-materialet har akkrediteringspanelet set to uddannelser, hvor VIP/DVIP-ratioen ikke lever op til de fastsatte målbare standarder, hhv. bacheloruddannelsen i økonomi (SAMF) og bacheloruddannelsen i idræt (SCIENCE).

På SAMF er den målbare standard på (mindst) 2,0, mens den konkrete ratio på bacheloruddannelsen i økonomi er på 0,9. Studielederen forklarer i uddannelsesredegørelsen den lave ratio med, at der på uddannelsen er holdundervisning i alle fag i løbet af uddannelsens første to år. Denne holdundervisning varetages af hhv. kandidater og gymnasielærere (DVIP'er). Studielederen beskriver i redegørelsen disse undervisere som relevante og højt kvalificerede undervisere, der i modsætning til studenterundervisningsassistenter tæller med som DVIP'er, og derfor resulterer i en ratio, der er under standarden. Under besøget forklarede institutlederen også, at ratioen skal ses som et aggregeret tal, der analyseres nøje. På uddannelsen er en stor del af de eksterne undervisere, der opgøres som DVIP'er, forskere fra Copenhagen Business School (audit trail 1, s. 84). Ifølge institutlederen er en lav ratio derfor ikke udtryk for en svag forskningsdækning.

På SCIENCE er den målbare standard (mindst) 5,1, mens den konkrete ratio på bacheloruddannelsen i idræt ligger på 3,2. Det beskrives i uddannelsesredegørelsen, at ratioen kan forklares med, at idrætspraksis udgør 50% af grundforløbet på bacheloruddannelsen, og at der her anvendes DVIP'er (audit trail 1, s. 319). Ifølge viceinstitutlederen for undervisning og institutlederen er det på baggrund af uddannelsesredegørelsen, at der er opstået strategiske diskussioner af, hvordan man på instituttet

vil kunne bruge nogle af de penge, der bruges på eksterne, på at ansætte forskere, der underviser. For institutlederen var ratioen i uddannelsesredegørelsen en øjenåbner i forhold til en problematik, der måske ikke ellers ville være opmærksomhed på. Derudover gav studielederen for uddannelsen udtryk for, at DVIP'erne bidrager med en kvalitet og forbindelse til omverdenen, som er relevant for uddannelsen, og som også de studerende sætter stor pris på.

På tværs af fakulteterne er der enighed om, at ratioen ikke må stå alene, men at den må sammenholdes med andre informationer og relevante forklaringer.

Håndtering af problemer med forskningsdækning

KU's retningslinjer stiller krav om, at fakulteterne skal udarbejde en procedure for, hvem der er ansvarlig for processen vedrørende uddannelsesredegørelser, hvem der godkender uddannelsesredegørelsernes konklusioner og eventuelle opfølgningsplaner, hvem der er ansvarlig for at følge op på uddannelsesredegørelserne, samt hvilke øvrige aktører, der er inddraget (selvevalueringsrapporten, s. 188).

Ud fra audit trail-materialet og udsagn under besøget er det muligt at beskrive håndteringen af de identificerede problemer.

I DAU'en for SAMF (herunder økonomi) beskriver dekanatet, at der i forbindelse med strategiimplementeringen arbejdes for at fastansætte nye VIP'er på de institutter, hvor det er økonomisk muligt. Derudover beskrives det, at dekanatet overvejer at indføre uddannelsesspecifikke målbare standarder for VIP/DVIP. I DAU'en fremgår det også, at studielederne fremover skal udarbejde en plan for, hvordan standarden for VIP/DVIP opfyldes i de tilfælde, hvor der ikke kan argumenteres specifikt for tekniske eller faglige årsager til, at en uddannelse ikke lever op til den målbare standard (audit trail 1, s. 83-85).

Med hensyn til bacheloruddannelsen i idræt fremgår det i DAU'en for SCIENCE, at der på fakultetet er iværksat tiltag, så SCIENCE også lever op til den målbare standard for VIP/DVIP for bacheloruddannelsen i idræt (audit trail 1, s. 116). I tillæg hertil har akkrediteringspanelet set en mail-udveksling mellem institutlederen og prodekanen, hvor institutlederen redegør for, at der er igangsat initiativer for at leve op til den fastsatte standard. Fx er der opslået to ph.d.-stillinger. Desuden arbejdes der på at omdanne nogle undervisningsassistentstillinger til ph.d.-forløb. Derudover beskriver institutlederen, at instituttet er i gang med at ansætte en ny lektor i boldspil samt oprette en stilling inden for træningsfysiologi/præstation (audit trail 1, s. 326). Under besøget fortalte institutlederen, at han hidtil havde accepteret, at det var nødvendigt at have praktikere i de praktiske fag. Uddannelsesredegørelsen og studielederens refleksioner over ratioen gjorde imidlertid institutlederen opmærksom på, at ratioen lå meget langt fra andre uddannelsers. Dette førte til spørgsmål, refleksioner og igangsættelse af handlinger, hvilket ifølge institutlederen ikke var sket, hvis ikke tallene var kommet, og hvis ikke, der skulle redegøres for dem i dialog med prodekanen. Bl.a. fortalte institutlederen, at det fik ham til at kigge nærmere på de områder, hvor der blev brugt DVIP'er for derefter at undersøge, om der på nogle områder kunne ansættes forskere inden for området, som ville kunne undervise i stedet.

Under besøget fortalte studienævnsholderen, at der på SUND er et netværk for studieledere, som bl.a. bruges til at drøfte uddannelsesredegørelser og særligt der, hvor der er problemer med henblik på at finde frem til mulige løsninger.

Retningslinjer for særligt kritiske situationer

Af KU's retningslinjer fremgår også krav i forbindelse med særligt kritiske forhold. Følgende fremgår af retningslinjernes afsnit om, hvad en uddannelsesredegørelse skal indeholde:

"Eventuelt: Hvis der konstateres kritiske forhold, der er så alvorlige, at der kræves øjeblikkelig indgriben, skal der udarbejdes en opfølgningsplan, som vedlægges uddannelsesredegørelsen. Ved konstatering af alvorlige forhold indgår altid overvejelse om lukning af uddannelsen." (selvevalueringsrapporten, s. 188 kursiveret i KU's retningslinjer). I fakulteternes procedurer for uddannelsesredegørelser henvises der til KU's overordnede retningslinjer, når det handler om udarbejdelse af opfølgningsplanen (selvevalueringsrapporten, s. 197, 205, 206 og 209).

Akkrediteringspanelet noterer sig, at der ikke i de fire eksempler har været tale om kritiske forhold, der kræver øjeblikkelig indgriben.

Diskussion og vurdering

KU monitorerer nu årligt uddannelsernes forskningsdækning gennem årlig udarbejdelse af forskningsmatricer og opgørelse af VIP/DVIP-ratioerne i uddannelsesredegørelserne.

Akkrediteringspanelet kan konstatere, at problemerne håndteres i de tilfælde, hvor der på de udvalgte uddannelser er problemer med forskningsdækningen. Panelet vurderer, at det er positivt, at problemstillinger behandles og tydeliggøres i DAU'erne, og noterer samtidig, at en tydelig behandling i uddannelsesredegørelserne også er vigtigt i forbindelse med opfølgning året efter på igangsatte tiltag i uddannelsesredegørelsen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at forskningsmatricerne er et godt værktøj til at identificere forskningsdækningen på den enkelte uddannelse. Panelet finder på baggrund af besøget også, at forskningsmatricerne udgør et godt grundlag for dialog mellem studieledelsen og institutledelsen særligt i forbindelse med drøftelse af behovet for eventuel ansættelse af nye VIP'er.

Akkrediteringspanelet har set på de fire eksempler på forskningsmatricer og læser



heraf, at forskningsmatricerne i praksis giver et overblik over alle underviseres forskningsområder og deres tilknytning til forskningsmiljøer. Panelet noterer sig samtidig en mindre sproglig forskel mellem retningslinjernes fokus på "undervisernes forskningsområder" og skabelonernes fokus på "kursusansvarlige og centrale undervisere", og bemærker, at det kunne være hensigtsmæssigt at ensrette begrebsanvendelsen for at tydeliggøre intentionen om fokus på undervisernes forskningsområder.

Endelig er det akkrediteringspanelets vurdering, at VIP/DVIP-ratioerne i uddannelsesredegørelserne bidrager til at identificere eventuelle problemer med forskningsdækning. Panelet noterer sig på baggrund af besøget, at institutledelserne ser studieledelsernes refleksioner i uddannelsesredegørelserne som et element, der giver et tydeligere overblik over eventuelle problemer med forskningsdækning.

De studerendes kontakt til forskningsmiljøerne

Dette afsnit indledes med KU's refleksioner over et initiativ, som institutionen har iværksat siden den oprindelige akkreditering, nemlig forskningsintegrering.

Derudover omhandler afsnittet KU's tiltag med hensyn til sikring af de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne. Afsnittet behandler identificering og håndtering af problemer med de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne i de udvalgte uddannelsesredegørelser, herunder STÅ/VIP-ratioerne.

KU's refleksioner over forskningsintegrering

Rektor fortalte under besøget, at forskningsintegrerende undervisning er et af hovedsporene i KU's nye strategi frem til 2023. De studerende skal opleve, at de har gået på et forskningstungt universitet. Desuden er der fastlagt et årshjulprojekt for opfølgning på strategien, hvor rektor, dekaner og institutter mødes.

Under besøget fortalte flere af studielederne, at de aktivt arbejder med forskningsintegrering, og at de i dette arbejde ofte inddrager læringsenheder og pædagogiske centre på de enkelte fakulteter.

Flere studieledere og institutledere fortalte, at den forskningsintegrerende undervisning oftest finder sted på kandidatuddannelsesniveau. Under besøget havde flere derfor også overvejelser om, hvordan der i højere grad også kan skabes forskningsintegrerende undervisning på bachelorniveau. Bl.a. fortalte prodekanen på SCIENCE, at man gennem en studenterundersøgelse havde fået indtryk af, at de studerende på bacheloruddannelserne ikke har tilstrækkelig viden om den aktuelle forskning, der foregår. På den baggrund vil man på fakultetet nu prøve at ændre på dette forhold ved eksempelvis at arrangere, at de studerende hver fredag kommer ud og møder de forskellige forskningsgrupper. Prodekanen fra HUM beskrev, hvordan forskningsintegreringen på bachelorniveau vil kunne styrkes gennem nye læringsformer, som eksempelvis casebaseret undervisning, arbejde med aktuelle problemstillinger, øvelser og brug af forskellige metoder.

Under besøget fortalte prodekanen og dekanen fra TEO, at de arbejder med den del af KU's strategi, der handler om forskningsintegrering ved bl.a. at have fastlagt et mål om, at 10% af de studerende skal have en eller anden form for forskningsmerit, som i sidste ende kan fremgå af deres eksamensbevis. Målet er ifølge prodekanen på en mere direkte og håndgribelig måde at kunne tydeliggøre kontakt mellem forskere og studerende.

Institutlederne beskrev, at forskningsintegreret undervisning er et element, som kan være svært at kvalitetssikre, men at det dog alligevel bl.a. sker i forbindelse med ansættelse af nye VIP'er, hvor der særligt bliver set på undervisningsportfolio'er. Undervisningsportfolio'erne indgår også som en integreret del af MUS-samtaler på KU.

STÅ/VIP-ratioer og identificering af problemer med de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne

Som en del af kvalitetssikringssystemet monitorerer KU også balancen mellem studerende og forskningsaktive undervisere. Det sker gennem opgørelse af STÅ/VIP-ratioer. Som det var tilfældet med VIP/DVIP-ratioerne, gælder det også for STÅ/VIP-ratioerne, at de nu opgøres hvert år og indgår i de årlige uddannelsesredegørelser (selv-evalueringsrapporten, s. 14).

De udvalgte uddannelser, der har problemer med STÅ/VIP-ratioerne, er de samme, som har udfordringer med VIP/DVIP-ratioerne, nemlig bacheloruddannelserne i hhv. økonomi (SAMF) og idræt (SCIENCE).

På bacheloruddannelsen i økonomi er ratioen på 77,9, mens standarden bestemmer at ratioen skal være under 75 (audit trail 1, s. 292). På bacheloruddannelsen i idræt er ratioen 26,7, og ifølge den målbare standard må den maksimalt være på 25 (audit trail 1, s. 318).

I uddannelsesredegørelsen for bacheloruddannelsen i idræt er det beskrevet, at det fremover skal være et opmærksomhedspunkt, at ratioen ikke stiger yderligere, da det formodentligt ville sænke kvaliteten af såvel undervisningen som forskningen (audit trail 1, s. 320).

I uddannelsesredegørelsen for bacheloruddannelsen i økonomi er ratioen ikke yderligere kommenteret. Under besøget fortalte studienævnets næstformanden for økonomi, at der grundet uddannelsens størrelse i mindre grad er en tæt kontakt til undervisere og forskningsmiljøerne. Det er særligt i bachelor- og specialevejledningen, at kontakten til forskningsmiljøerne er tæt. Studienævnet har desuden taget initiativ til ekstra-arrangementer, hvor de studerende kan møde ph.d.-studerende, og de får derigennem et større indblik i den forskning, der foregår i relation til uddannelsen.

Endvidere fortalte en studerende fra studienævnet, der dækker uddannelsen i global health, at studienævnet to gange om året afholder seminarer. Det seneste seminar handlede om kontakten og relationerne mellem studerende og undervisere.

Håndtering af problemer med de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne

Som i uddannelsesredegørelsen for bacheloruddannelsen i idræt er det i DAU'en for SCIENCE beskrevet, at STÅ/VIP-ratioen for uddannelsen skal holdes under opsyn (audit trail 1, s. 116). Af mailudvekslingen mellem institutlederen og prodekanen for uddannelse fremgår det, at den førmtalte oprettelse af to nye VIP-stillinger også vil være med til at nedbringe ratioen (audit trail 1, s. 326). Under besøget fortalte dekanen fra SCIENCE desuden, at de studerende også i højere grad skal komme i kontakt med forskningen gennem ph.d.ernes undervisning. Ph.d.erne skal undervise i et halvt år og samtidig tage didaktiske kurser. Ifølge dekanen er ph.d.erne meget dygtige undervisere, der er i tæt kontakt med den nyeste forskning.

I DAU'en for SAMF beskrives brugen af DVIP'er, som i vid udstrækning er praktikere fra erhvervslivet eller forskere fra andre uddannelsesinstitutioner, som en del af forklaringen på STÅ/VIP-ratioen. Det er også i denne sammenhæng, at studielederne for de uddannelser, der har problemer med ratioen, er blevet bedt om at udarbejde lister over DVIP'er med angivelse af om, de er aktive forskere ved andre institutioner eller praktikere fra eksempelvis ministerier. Af DAU'en fremgår det desuden, at dekanatet bl.a. på den baggrund (i efteråret 2018) vil diskutere STÅ/VIP-ratioerne med institutterne i forbindelse med bemandings- og rekrutteringsplaner (audit trail 1, s. 84-85).

Prodekanerne gav under besøget udtryk for, at STÅ/VIP-ratioen er et godt værktøj, der skal opfattes som en indikator, der kan bruges som diskussionsoplæg, eksempel-



vis i forbindelse med dialog med studielederne. Derudover beskrev prodekanerne, at indikatoren skal ses i sammenhæng med andre informationer, som eksempelvis VIP/DVIP-ratioer og kvalitative data i form af forskningsmatricer.

Diskussion og vurdering

KU monitorerer nu årligt de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne gennem en årlig opgørelse af STÅ/VIP-ratioerne i uddannelsesredegørelserne. Akkrediteringspanelet vurderer, at der gennem de årlige uddannelsesredegørelser systematisk identificeres mulige udfordringer med hensyn til de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne.

Akkrediteringspanelet kan endvidere konstatere, at der er mindre fokus på de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne, end der er på uddannelsernes forskningsdækning. Det kommer bl.a. til udtryk gennem færre forklaringer af de STÅ/VIP-ratioer, der ikke lever op til standarderne, samt gennem, at der ikke i samme grad som ved monitorering af forskningsdækningen iværksættes tiltag, som skal rette op på problemerne. Her skal det dog nævnes, at en del af de tiltag, der iværksættes ved overskridelse af standarderne for VIP/DVIP-også kan være med til at forbedre STÅ/VIP-ratioerne.

Afrapportering til rektor om problemer med forskningsbaseringen

Akkrediteringspanelet har været særligt interesseret i, om der er sammenhæng mellem det, der beskrives i uddannelsesredegørelserne og det, der afrapporteres til rektor i DAU'erne.

Som tidligere beskrevet sker opfølgningen på uddannelsesredegørelserne ved dekanens godkendelse af redegørelserne og eventuelle opfølgningsplaner inden afrapporteringen til rektor.

Af audit trail-materialet fremgår det, at der for de to uddannelser, hvor der er problemer med forskningsdækningen, hhv. bacheloruddannelsen i idræt og bacheloruddannelsen i økonomi, er afrapporteret om problemerne i DAU'en til rektor. I begge tilfælde ses det, at håndteringen af problemerne primært fremgår af DAU'en. Eksempelvis fremgår det af DAU'en på SAMF, at det overvejes at arbejde med uddannelsesspecifikke målbare standarder, samt at studielederne skal udarbejde planer for, hvordan standarden kan opfyldes, hvis ikke der kan argumenteres for tekniske eller faglige årsager til, at ratioen ligger under standarden.

Når det gælder afrapportering om problemer med de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne, er der i de to tilfælde, hvor der var problemer med STÅ/VIP-ratioerne, bacheloruddannelserne i hhv. økonomi (SAMF) og idræt (SCIENCE), afrapporteret om problemerne i DAU'erne.

Med hensyn til afrapportering om forskningsmatricerne ses der en diskrepans mellem det, der konkluderes i uddannelsesredegørelserne og det, der afrapporteres til rektor. Eksempelvis er det i DAU'en for SCIENCE beskrevet, at forskningsmatricerne har bekræftet ledelsen i, at undervisningen på alle uddannelser i høj grad varetages af videnskabeligt personale med tilknytning til relevante forskningsmiljøer (audit trail 1, s. 117). I uddannelsesredegørelsen for bacheloruddannelsen i idræt blev det alene konkluderet, at de kursusansvarlige er aktive forskere (audit trail 1, s. 320).

Diskussion og vurdering

Audit trail-materialet viser, at der med hensyn til monitorering af forskningsbaseringen er et velfungerende informationsflow fra fakulteterne til rektor. Akkrediteringspanelet har i de konkrete tilfælde set, at der med hensyn til forskningsbaseringen er en sammenhæng mellem det, der beskrives i uddannelsesredegørelserne og det, der afrapporteres til rektor i DAU'erne.

Rektors tilbagemelding om uddannelseskvalitet til fakulteterne

Som tidligere beskrevet følges fakulteternes afrapportering til rektor om uddannelseskvalitet i DAU'erne op af rektors tilbagemelding på kvalitetsarbejdet til fakulteterne.

På SAMF, hvor der i DAU'en er rapporteret om problemstillinger og håndtering vedrørende forskningsdækningen, har rektor berørt emnet i sin tilbagemelding til fakultetet. Det fremgår, at dekanatet i DAU'en for 2019 skal følge op på overvejelserne om at indføre uddannelsesspecifikke målbare standarder samt give en status for planen for arbejdet med at opfylde standarden på uddannelser, hvor der er problemer med forskningsdækningen (audit trail 1, s. 315). På SCIENCE, hvor der i DAU'en også er rapporteret om problemer og løsninger vedrørende forskningsdækningen, har rektor ikke kommenteret forholdet i sin tilbagemelding (audit trail 1, s. 330-333).

Med hensyn til forhold, der vedrører de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne har rektor ingen tilbagemeldinger til SAMF og SCIENCE, hvor der rapporteres om problemer med STÅ/VIP-ratioerne på de udvalgte uddannelser i DAU'erne (audit trail 1, s. 274-281, 312-315 og 330-333). KU bemærker, at hvis fakultetet har redegjort tilstrækkeligt for årsager til og eventuelle tiltag mod de mangelfulde forhold, vil rektor ikke bede om opfølgning (høringssvar, s. 3).

På SUND, hvor der ikke er rapporteret om problemer med uddannelsen i global health, er det dog både i DAU'en og rektors tilbagemelding beskrevet, at der på SUND arbejdes med at styrke de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne (audit trail 1, s. 342-345).

KU bemærker, at rektor også kan vælge at bede om opfølgning på fx nye initiativer omtalt i DAU, hvis rektor finder initiativerne

forbilledlige eller interessante for universitetets strategiske målsætninger (høringssvar, s. 3).

Ifølge studieledelsen på SUND og SCIENCE har rektor oftest kommentarer til de uddannelser, der har været igennem uddannelsesevaluering det pågældende år. På tværs af de fire fakulteters studieledelse var der enighed om, at det er positivt og motiverende at få tilbagemelding på sine ideer fra rektor.

Endvidere fortalte dekanen fra TEO under besøget, at beskrivelser af initiativer vedrørende forskningsintegrering i DAU'en var noget, rektor fangede og meldte tilbage på i sin tilbagemelding. Af audit trail-materialet fremgår det i DAU'en fra TEO, at fakultetet vil tilbyde særlige forskningsintegrerende uddannelsesinitiativer i curriculum og ekstra-curriculære forskningskontaktmuligheder. Rektor beskriver i sin tilbagemelding, at dekanen bedes give en status på udviklingen af disse tilbud i DAU'en for 2019 (audit trail 1, s. 148 og 348).

Under besøget havde panelet også lejlighed til at tale med Uddannelsesservice, som bl.a. understøtter arbejdet med rektors tilbagemelding til fakulteterne. Uddannelsesservice gav udtryk for, at man har en tilsynsrolle, men at det er vigtigt, at det ikke kun handler om kontrol, idet kvalitetssikringssystemet i så fald aldrig vil blive levende. Med rektors tilbagemeldinger er det ifølge Uddannelsesservice også hensigten at sprede gode ideer og initiativer fra det ene fakultet til det andet.

Fakulteterne modtog rektors tilbagemeldinger i december 2018, og panelets besøg fandt sted i november 2018 og februar 2019. Af den grund har fakulteternes opfølgning på rektors tilbagemelding ikke være en del af denne akkreditering.



Samlet vurdering af kriterium III

Akkrediteringspanelet vurderer, at det er positivt, at KU har præciseret retningslinjerne for processen for fastlæggelse af målbare standarder, og at der skal arbejdes efter ens principper i fastlæggelsen af standarderne.

De målbare standarder for VIP/DVIP er i forlængelse af retningslinjerne på niveau med landsgennemsnittet.

Når det gælder standarden for de studerendes kontakt til forskningsmiljøet – STÅ/VIP – bemærker akkrediteringspanelet, at rektor i processen i flere tilfælde har valgt at fastlægge mere krævende standarder end dem, fakulteterne i første omgang indstillede. Panelet noterer sig desuden, at der er en stor variation mellem standarderne for STÅ/VIP på de seks fakulteter. Derudover bemærker panelet, at STÅ/VIP standarden på SAMF på kandidatniveau er blevet mere krævende i sammenligning med SAMF's standard på bachelor- og kandidatniveau fra 2016.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU nu systematisk identificerer problemer med uddannelsernes forskningsdækning gennem forskningsmatricer og VIP/DVIP-ratioer i de årlige uddannelsesredegørelser. Forskningsmatricerne udgør også et godt grundlag for dialog mellem studieledelse og institutledelse, fx om behovet for forskningsdækning af fagelementer gennem ansættelse af nye VIP'ere.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der i de tilfælde, hvor der på de udvalgte uddannelser er problemer med forskningsdækning, sker en håndtering af problemet.

Endelig vurderer akkrediteringspanelet, at KU nu også årligt monitorerer og identificerer eventuelle problemer med de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne gennem en årlig opgørelse af STÅ/VIP-ratioerne i uddannelsesredegørelserne. Panelet bemærker, at fokus på de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne med fordel

kunne styrkes, så det får samme vægt som fokus på forskningsdækningen i forbindelse med forklaringer og beskrivelse af tiltag, som skal rette op på problemerne.

Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium IV er tilfredsstillende opfyldt.

Dette kapitel behandler udelukkende den del af kriteriet, der omhandler uddannelsesevalueringer med inddragelse af eksterne eksperter, da dette udgjorde grundlaget for den delvist tilfredsstillende kriterieopfyldelse i den oprindelige akkrediteringsrapport. Kapitlet afsluttes med en samlet diskussion og vurdering.

Kritikpunkter i den oprindelige akkrediteringsrapport

Akkrediteringspanelet vurderede i forbindelse med den oprindelige akkreditering, at KU havde igangsat et omfattende program for uddannelsesevaluering af universitetets uddannelser.

De seksårige uddannelsesevalueringer var de eneste processer i KU's kvalitetssikringssystem på uddannelsesniveau, der systematisk indeholdt fokus på forskningsbaseret. Akkrediteringspanelet lagde vægt på, at KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer for uddannelsesevalueringer ikke var tilstrækkeligt tydelige.

KU's retningslinjer gav vide rammer for, hvilke kvalitetstemaer de eksterne eksperter skulle behandle i evalueringsprocessen. Dette medførte, at de eksterne eksperter ikke altid vurderede forskningsbaseringen i forbindelse med uddannelsesevalueringerne. Med afsæt i dette vurderede akkrediteringspanelet, at der var en risiko for, at forskningsbaseringen ikke eller kun overfladisk blev behandlet i evalueringsprocessen af de eksterne eksperter.

Den anden grund til kritikken var, at der reelt ikke var et krav om, at én af de tre eksterne eksperter skulle være en kernefaglig ekspert inden for uddannelsens fagområde eller fagområder.

Desuden sikrede KU's retningslinjer ikke, at de eksterne eksperter var tilstrækkelig institutionsuafhængige. I forlængelse af dette var det ikke tydeligt for akkrediteringspanelet, om de eksterne eksperter indtog en sikrende eller en udviklende rolle.

Uddannelsesevalueringer med inddragelse af eksterne eksperter

KU har siden den oprindelige akkreditering i 2017 præciseret kravene til de eksterne eksperters profil, opgave og rolle, herunder at de skal forholde sig til uddannelsens forskningsbaseret. Desuden stiller KU's retningslinjer krav om, at fakulteterne skal have procedurer for udmøntningen af *Retningslinjer for udvælgelse og inddragelse af eksterne eksperter i uddannelsesevalueringer på Københavns Universitet*. Dette vil blive uddybet senere.

Uddannelsesevalueringprocessen omfatter følgende trin:

- Nøgletallene udarbejdes og stilles af fakultetet til rådighed for studielederen sammen med kvalitativ dokumentation.
- Det eksterne ekspertpanel med minimum tre medlemmer udpeges.
- En evalueringsrapport inkl. opfølgingsplan for en seksårig periode udarbejdet af studielederen i samarbejde med institutlederen, og på SCIENCE inddrages viceinstitutlederen også.
- Uddannelsen afholder enkeltvis eller med andre uddannelser et evalueringsmøde med de eksterne eksperter. De eksterne eksperter kommenterer på studielederens referat fra mødet eller udarbejder en opsamling.
- Studielederen udarbejder i dialog med institutlederen en opfølgingsplan, som drøftes med prodekanen og godkendes af dekanen.



- Evalueringsrapporten og opfølgningsplanen godkendes af dekanen og indgår i DAU'en 1. oktober hvert år.

(akkrediteringsrapporten, s. 74).

Fakulteterne indarbejder først rektors tilbagemelding om uddannelseskvalitet (RTU) efter besøget i februar 2019, og derfor er denne del ikke behandlet i rapporten. Fakulteternes procedurer for opfølgning på RTU indgår i kriterium III.

I det følgende uddybes det, hvordan fakulteterne har udmøntet KU's retningslinjer for uddannelsesevalueringprocessen, og hvordan uddannelsesevalueringerne med eksterne eksperter fungerer i praksis.

Akkrediteringspanelet har valgt at belyse fakulteternes praksis i forbindelse med uddannelsesevalueringerne gennem fire uddannelser fordelt på fire ud af KU's seks fakulteter. Det primære udvælgelseskriterium har været, at uddannelserne har gennemgået uddannelsesevaluering i 2018, hvor de nye retningslinjer og procedurer var implementeret.

De udvalgte uddannelser:

- Kandidatuddannelsen i Advanced migration studies (HUM)
- Bacheloruddannelsen i antropologi (SAMF)
- Kandidatuddannelsen i Climate change (SCIENCE)
- Bacheloruddannelsen i folkesundhedsvidenskab (SUND)

De eksterne eksperters profil

Som følge af KU's skærpede krav har akkrediteringspanelet interesseret sig for den konkrete profil for de eksterne eksperter.

Med hensyn til eksterne eksperters profil præciseres det i KU's retningslinjer:

- Den ene institutionseksterne ekspert skal være en forsker (kernefaglig ekspert).

- Den anden institutionseksterne ekspert skal have en faglig profil, der understøtter konkrete emner i uddannelsesevalueringen, fx en kvalitetssikringsekspert; en ekstern censor; en didaktiker; en aftagerrepræsentant; en studieleder fra en beslægtet uddannelse; en rekrutterings-/markedsføringsekspert; en repræsentant fra en interesseorganisation.

- Den tredje eksterne ekspert skal så vidt muligt være en uddannelses-ekstern studerende fra en beslægtet uddannelse. Såfremt det ikke er muligt at finde en studerende, erstattes denne med en anden uddannelsesekstern ekspertprofil. (selvevalueringsrapporten, s. 423).

I de udvalgte uddannelser indgik minimum tre eksterne eksperter. Enkelte fakulteter havde valgt at inddrage en fjerde ekspert for at kvalificere drøftelsen af både kernefaglige og generelle didaktiske problemstillinger.

Det fremgår af audit trail-materialet, at fakulteterne har inddraget dels professorer og lektorer inden for fagområdet med erfaring i uddannelsesrettelæggelse fra lignende uddannelser og dels forskere i private virksomheder som kernefaglige eksperter.

Flere studieledere fremhævede, at det var særligt meningsfuldt, når den kernefaglige ekspert også havde erfaring med uddannelsesrettelæggelse. Fx havde folkesundhedsvidenskab valgt en kernefaglig ekspert, som var forhenværende studieleder fra folkesundhedsvidenskab på Aarhus Universitet. Denne skulle give sparring i forhold til aktuel revision af studieordningen og uddannelsesprogressionen. På nogle af de udvalgte uddannelser var dette behov også imødekommet ved at inddrage både en kernefaglig ekspert og en didaktiker for også at kunne drøfte fx tværfaglighed.

KU's retningslinjer lægger op til, at der indgår en studerende i ekspertpanelet. Der deltog i tre ud af fire tilfælde en uddannelsesekstern studerende blandt de tre eksterne eksperter. Ifølge flere studieledere og institutledere samt de øvrige eksterne eksperter bidrog de studerende med konstruktive og relevante input til uddannelsesevalueringerne.

Under besøget udtrykte både studieledere og institutledere, at indspark fra en kernefaglig ekspert havde bidraget til relevante drøftelser. Studielederen fra antropologi tilføjede, at det er vigtigt med kernefaglige eksterne eksperter, men også, at drøftelsen af en uddannelse kræver noget mere end blot en drøftelse af forskningsbaseret. Der er fx brug for en bredere diskussion om, hvad uddannelsen gerne vil uddanne til. Institutlederne så princippet om kernefaglige eksperter som fordelagtigt og vigtigt. En institutleder udtrykte, at kombinationen af både et kernefagligt perspektiv og et aftagerperspektiv giver input til relevante drøftelser.

Studielederen fra AMIS tilføjede, at det ikke altid er den kernefaglige tematik, der er behov for at blive drøftet, og at den egentlige sikring af kernefaglighed i højere grad sker gennem arbejdet med uddannelsens studieordning, når den bliver drøftet i studienævnet. På større fag så som historie vurderer studienævnetsformanden, at man gerne ville bytte kernefaglighedspladsen med en anden type ekspert. Men generelt oplevede akkrediteringspanelet, at der var en bred opbakning til kravet om deltagelse af en kernefaglig ekspert.

Flere studieledere fortalte, at de i høj grad indstillede kernefaglige eksperter ud fra egne allerede identificerede problemstillinger på uddannelsen. Desuden rekrutteres de eksterne eksperter i flere tilfælde fra uddannelsens censorkorps.

Institutlederen fra SCIENCE udtrykte, at SCIENCE lægger stor vægt på armslængdeprincippet, og at de eksterne eksperter

er inddraget på uddannelserne ud fra ønsket om, at de kan bidrage med et blik udefra.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU's nye retningslinjer og fakulteternes udmøntning af dem tydeliggør, at der altid skal indgå en kernefaglig ekstern ekspert med ekspertise inden for uddannelsens fagområde eller fagområder. Det er nu også klart, at der skal indgå institutionsuafhængige eksperter.

Fælles for de udvalgte uddannelser har været, at fakulteterne har anvendt eksterne eksperter i overensstemmelse med KU's nye retningslinjer. Fx udvalgte SUND en studieleder fra en lignende uddannelse på et andet universitet som kernefaglig ekstern ekspert. Ligeledes har de fakulteter, som har inddraget studerende som en af de eksterne eksperter, fået konstruktive input til at imødekomme uddannelsernes udfordringer.

Akkrediteringspanelet generelle indtryk var, at flere studieledere og institutledere oplever kernefaglige profiler blandt de eksterne eksperter som fordelagtigt og vigtigt.

De eksterne eksperters opgave og rolle

Af KU's nye retningslinjer og udmøntningen af disse i fakulteternes procedurer fremgår det nu, at de eksterne eksperter skal bidrage til at kvalitetssikre og udvikle uddannelsens mål, indhold, tilrettelæggelse og forskningsbaseret gennem drøftelse af nye ideer og perspektiver i forhold til uddannelsen i rollen, som er både sikrende og udviklende (selvevalueringsrapporten, s. 216, 227, 231, 422 og 430).

Alle fakulteter anvender en tilpasset version af KU's skabelon til uddannelsesevalueringsrapporten inkl. vejledning til anvendelse og opgørelsesmetoder for data. Desuden har alle fakulteter udarbejdet et informationsbrev til de eksterne eksperter forud for eksperternes deltagelse i uddan-



nelsesevalueringen, hvor fakulteterne overordnet opfordrer til, at de eksterne eksperter bidrager med egen faglig viden og erfaringer for at give nye perspektiver på uddannelserne og deres udfordringer (audit trail 2, s.44, 67, 122 og 181).

Flere studieledere gav udtryk for, at de eksterne eksperter primært havde bidraget med input til udvikling af uddannelserne. Fx udtrykte studieledelsen fra AMIS (HUM), at indspark fra de eksterne eksperter i forbindelse med uddannelsesevalueringerne inddrages i revision af studieordningen, fx organiseringen med hensyn til tværfaglighed i uddannelsen. Under besøget fremgik det desuden, at der refereres til de eksterne eksperters input i drøftelserne af uddannelsen lang tid efter uddannelsesevalueringen.

Forskningsbasing i uddannelsesevalueringer

Retningslinjerne og fakulteternes procedurer tydeliggør nu, at de eksterne eksperter altid skal behandle forskningsbasing. Sammen med uddannelsesevalueringen indgår nøgletal i form af uddannelsernes VIP/DVIP- og STÅ/VIP-ratioer samt uddannelsernes forskningsmatricer i drøftelsen af forskningsbasing (selvevalueringsrapporten, s. 192).

Akkrediteringspanelet har været optaget af, hvordan både forskningsdækning og de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne er blevet behandlet i uddannelsesevalueringssrapporterne, og hvordan spørgsmålene er blevet drøftet på de eksterne eksperters evalueringsmøder med uddannelserne.

Evalueringsrapporten

Det fremgår af uddannelsesevalueringssrapporterne, at de eksterne eksperter hos SAMF, SCIENCE og SUND kortfattet har kommenteret på uddannelsernes forskningsbasing, og at de konstaterede, at der ikke var store problemer med forskningsbasing på de udvalgte uddannelser.

Fx konstateres det på SAMF, at bacheloruddannelsen i antropologi fremstår som solidt forskningsbaseret (selvevalueringsrapporten, s. 527). Det fremgår ikke af uddannelsesevalueringssrapporten for AMIS (HUM), at forskningsbasing er blevet drøftet.

Evalueringsmødet

Akkrediteringspanelet noterer sig, at forskningsbasing bliver drøftet mere på møderne med de eksterne eksperter, end det fremgår af uddannelsesevalueringssrapporterne.

Af studielederens egne noter fra AMIS-uddannelsens evalueringsmøde fremgår det, at en ekstern ekspert kommenterede, at der i nogle tilfælde er rigtig mange undervisere involveret, og at det kan gå ud over sammenhængen i uddannelsen (audit trail 2, s. 28). Det fremgår imidlertid ikke af uddannelsesevalueringssrapporten, at forskningsbasing blev drøftet på evalueringsmødet.

Under besøget udtrykte en ekstern ekspert fra Climate change, at forskningsbasing ikke havde fyldt meget i diskussionerne på uddannelsesevalueringssmødet. Akkrediteringspanelet noterer sig, at det fremgår af et referat fra mødet, som de eksterne eksperter havde separat med underviserne på evalueringsmødet, at underviserne på Climate change fandt det udfordrende at bevare et forskningsmiljø, når der var stor personaleudskiftning.

Flere studieledere vurderede under besøget, at forskningsmatricerne bidrager positivt til en refleksion over uddannelsens forskningsdækning. Viceinstituteder fra SCIENCE fremhævede, at forskningsmatricerne er et godt værktøj for institutledelsen til en intern refleksion over kursernes placering, og hvorvidt det understøttende forskningsmiljø er stærkt nok.

Samtidig efterlyste flere studieledere et stærkere fokus på de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne. 'Vores udfordring er

ikke forskning, men nærmere hvordan vores forskning kan bidrage til at uddanne de studerende.', blev det sagt. En studieleder udtrykte i denne sammenhæng, at forskningsintegrering fx ikke blot sker automatisk ved, at det er en forsker, som underviser. Der blev efterlyst en diskussion om hvordan forskningen bidrager til uddannelserne, som skal supplere oversigten over forskningsdækning i forskningsmatricerne.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at det i KU's nye retningslinjer og fakulteternes procedurer nu er tydeliggjort, at de eksterne eksperter skal bidrage til at kvalitets-sikre og udvikle uddannelsens mål, indhold, tilrettelæggelse og forskningsbaserings gennem drøftelse af nye ideer og perspektiver i forhold til uddannelsen.

I tre ud af fire uddannelsesevalueringer, som akkrediteringspanelet har set, er forskningsbaserings kortfattet blevet behandlet. I disse uddannelsesevalueringer vurderes det samtidig, at der ikke var store udfordringer med forskningsbaserings. Det har været fælles for behandlingen af forskningsbaserings i rapporterne og drøftelserne på møderne, at de i højere grad har været fokuseret på forskningsdækning end på de studerendes kontakt med forskningsmiljøet. I det fjerde tilfælde, hvor rapporten ikke har behandlet forskningsbaserings, nævnes drøftelser i studieleders egne noter.

Generelt bliver forskningsbaserings dog drøftet mere på møderne med de eksterne eksperter, end det fremgår af rapporterne, og temaet er også set drøftet i forlængelse af evalueringsprocessen, hvor det ikke fremgår af uddannelsesevalueringer.

På tværs af uddannelsernes studieledere og institutledere kom det til udtryk, at processen og den mere formaliserede interne struktur omkring udarbejdelsen af uddannelsesevalueringerne med inddragelse af eksterne eksperter i høj grad genererer en

udbytterig dialog om uddannelsens indhold, udvikling og tilrettelæggelse internt på KU.

Tilrettelæggelse

KU's retningslinjer stiller krav om, at de eksterne eksperter er i dialog med studerende, undervisere og studieledelse (selv-evalueringsrapporten, s. 423).

Fakulteterne vælger selv, hvordan de eksterne eksperter forberedes og inddrages i evalueringsprocessen. Akkrediteringspanelet har interesseret sig for de eksterne eksperters indblik i uddannelsens praksis.

I det følgende behandles forberedelsen af de eksterne eksperter og afviklingen af selve uddannelsesevalueringdagen.

Forberedelse

Ud over det omtalte informationsbrev, hvoraf de overordnede forventninger til samarbejdet fremgår, modtager alle de eksterne eksperter som minimum et udkast til uddannelsesevalueringen inkl. forsknings- og kompetencematricer samt VIP/DVIP- og STÅ/VIP-ratioer, studenter-evalueringer, kursusoversigt og eventuelt dimittendundersøgelse etc. Derudover inviterer nogle fakulteter deres eksterne eksperter til en briefing og forventningsafstemning inden uddannelsesevalueringdagen.

Under besøget udtrykte nogle af de eksterne eksperter, at det havde været svært at forstå forskningsmatricerne og ratioerne. De kunne derfor ønske sig en bedre indføring i det omfattende materiale for i højere grad at kunne bidrage til drøftelser af forskningsbaserings.

Evalueringsdagen

Nogle eksterne eksperter fik en rundvisning i forbindelse med uddannelsesevalueringdagen, og en ekstern ekspert udtrykte, at rundvisningen supplerede den skriftlige forberedelse positivt. De eksterne eksperter havde efter eget udsagn også mulighed for under rundvisningen at få en uformel dialog



med uddannelsens studerende og dermed få et mere direkte indtryk af studiemiljøet.

På SCIENCE havde fakultetet arrangeret opdelt møder, så de eksterne eksperter talte med studieledelsen, underviserne og de studerende hver for sig. Det eksterne ekspertpanel var her større, fordi det skulle behandle flere beslægtede uddannelser på samme møde. Der var på dagsordenen afsat fem minutter for hver uddannelse til at drøfte af forskningsbaseret. Desuden startede og sluttede dagen med fælles møder på tværs af de fire uddannelser og interviewgrupper.

I akkrediteringspanelets dialog med de eksterne eksperter udtrykte de eksterne eksperter, at de alle havde oplevet en åben dialog med interesse for deres input. De havde ligeledes oplevet, at de havde haft mulighed for at påvirke dagsordenen til uddannelsesselvevalueringsmødet. Flere af de eksterne eksperter udtrykte imidlertid, at deres input til forskningsbaseret kunne kvalificeres ved at give dem et bedre indblik i både den forskning og den undervisning, som foregår på uddannelsen. Fx ved at de overværede noget undervisning eller så en optagelse af noget undervisning.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at de eksterne eksperter i tilstrækkelig grad følte sig klædt på til opgaven. Panelet bemærker positivt, at flere fakulteter har fulgt KU's retningslinje om så vidt muligt at inddrage en uddannelsesekstern studerende i ekspertpanelet.

Akkrediteringspanelet har set en variation i afviklingen af evalueringsdagen, og noterer sig, at der var afsat kort tid til at drøfte forskningsbaseret. Dette kan ses i lyset af, at der heller ikke var identificeret udprægede problemer med forskningsbaseret på de udvalgte uddannelser.

Hos studieledelsen var der en refleksion over placeringen af uddannelsesevaluering

i forhold til arbejdet med revision af studieordninger, som i øjeblikket nogle steder finder sted asynkront. En bedre timing og et øget samspil mellem de to processer kunne optimere mulighederne for at bruge de eksterne eksperter input i studieordningsrevisionerne.

Opfølgning på uddannelsesevalueringer

Dette afsnit handler om opfølgningsplaner, samt studienævnets og institutledelsens rolle i processen efter uddannelsesevalueringsmødet.

Opfølgningsplan

Akkrediteringspanelet har set brug af en ensartet KU-skabelon for opfølgningsplaner. SCIENCE udarbejder derudover et separat dokument *Status på opfølgning på de eksterne eksperter anbefalinger*, hvoraf det fremgår, hvilke anbefalinger uddannelserne har besluttet at gå videre med, eller hvorfor uddannelsen eventuelt har fravalgt nogle anbefalinger (audit trail 2, s. 94).

Fælles for de uddannelsesevalueringer, som akkrediteringspanelet har set, er, at der er vedlagt en opfølgningsplan med beskrivelser af problemstillinger, mål, resultater, tidsplan og ansvar. Denne er typisk udarbejdet af studielederen og ofte i dialog med institutlederen. Opfølgningsplanen drøftes med prodekanen og til sidst godkendes den af dekanen. På HUM munder drøftelsen ud i et *aftaledokument om opfølgningsplan*, som efter en længere godkendelsesproces hos bl.a. prodekan for uddannelse, studiechef, institutleder og studieleder afleveres til studienævnet, som har ansvar for det videre arbejde med opfølgningsplanen (høringssvar, s. 3).

I praksis har akkrediteringspanelet ikke set nogen opfølgning på forskningsbaseret med afsæt i opfølgningsplanen. Dette skal dog ses i lyset af, at der ikke er identificeret problemstillinger i uddannelsesevalueringerne.

Studienævnets drøftelser

Akkrediteringspanelet har interesseret sig for studienævnets rolle i opfølgning på uddannelsesevalueringen.

Det varierer, i hvilket omfang, studienævnene drøfter uddannelsesevalueringerne. Det fremgår af audit trail materialet, at studienævn på HUM orienteres om uddannelsesevalueringerne, mens det ikke fremgår, at der er en drøftelse af indholdet (audit trail 2, s. 31). Den grundige behandling af uddannelsesevalueringen sker ifølge KU i stedet i et særskilt nedsat evalueringsudvalg med deltagelse af studerende og VIP tilknyttet den pågældende faglighed. Answeret for opfølgning på uddannelsesevalueringer på HUM er dog fortsat placeret hos studienævnet (høringssvar, s. 3).

Under besøget fik akkrediteringspanelet indtrykket af, at uddannelsesevalueringerne og deres opfølgningsplaner behandles i studienævnene på de øvrige fakulteter. Fx inviterer studienævnene på SCI-ENCE studieledere, som ikke sidder i studienævnet, til det studienævnsmøde, hvor uddannelsesevalueringerne er på dagsordenen.

Under besøget var der imidlertid ikke alle steder fuld klarhed blandt studienævnets repræsentanter om forskellen på uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer. Denne uklarhed skal også ses i lyset af, at en studienævnsformand fortalte, at studienævnene overvejende foretager det samme stykke kvalitetssikringsarbejde i forbindelse med begge typer af rapporter.

Institutledelsens rolle

Akkrediteringspanelet har set, at uddannelsesevalueringprocessen har givet institutledelsen anledning til særskilt opmærksomhed på forskningsbasering, og på den baggrund er der blevet igangsat initiativer. Under besøget fortalte institutleder fra SAXO (HUM), at man fx har benyttet processen omkring uddannelsesevaluering til at organisere undervisernes institutforankring på en mere hensigtsmæssig måde således, at

der på AMIS-uddannelsen fremover kan sikres en bedre forskningsbasering. Det fremgår imidlertid ikke af AMIS' uddannelsesevaluering eller dertilhørende opfølgningsplan, at forskningsbasering er blevet drøftet med de eksterne eksperter.

Afrapporteringens muligheder

Uddannelsesevalueringssrapporterne indgår som bilag og essensen afrapporteres i DAU'en. Flere studieledere oplever denne afrapportering, som deres mulighed for at kommunikere om uddannelsen med rektor. Under besøget udtrykte både studieledere og dekaner også, at rektors kommentarer til opfølgningsplanerne er motiverende og retningsgivende for dem. Fx fortalte dekanen for TEO, at rektor fulgte op på fakultets kommentarer om forskningsintegrering i DAU'en ved motiverende at melde tilbage i RTU, at rektor gerne ville høre mere om deres ideer. Dekanen for TEO udtrykte også, at det er vigtigt, at der er et fælles systematisk informationsflow, så der ikke kører noget ved siden af systemet.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet har set opfølgningsplaner med en klar og ensartet struktur på alle fire udvalgte uddannelser. Studieledelsen følger op på uddannelsesevalueringerne ved at drøfte opfølgningsplanen med både studienævnet og prodekanen.

Akkrediteringspanelet har imidlertid set eksempler på, både at studienævnet har en tydelig rolle, og at studienævnet har en mindre fremtrædende rolle i forbindelse med behandling og opfølgning på uddannelsesevalueringer. Dette kan ses i lyset af en variation med hensyn til, hvor mange uddannelser der er tilknyttet et studienævn, og hvor mange uddannelsesevalueringer der behandles på et studienævnsmøde. Fx varetager et studienævn på HUM mange fagligheder og under besøget fortalte studienævnsformanden, at der ikke sker en grundig behandling af uddannelsesevalueringer i dette regi. Panelet anerkender samtidig, at behandling af uddannelsesevalueringen sker i et særskilt nedsat evalueringsudvalg med deltagelse af studerende og



VIP tilknyttet den pågældende faglighed efter genneml.

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at de har set eksempler på, at institutterne bruger processen i forbindelse med uddannelsesevalueringen som en anledning til at danne sig et overblik over uddannelsens forskningsbaserings i samspil med instituttets øvrige forskningsmiljøer.

Informationsflow til rektor og rektors opfølgning herpå

Akkrediteringspanelet har også interesseret sig for, på hvilket grundlag rektor i praksis har givet tilbagemeldinger til fakulteterne.

Processen i forbindelse med for rektors behandling og godkendelse og efterfølgende tilbagemelding til fakulteterne fremgår af *Procedure for rektors godkendelse af og opfølgning på dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet*.

I rektors tilbagemelding på DAU'erne i 2018 blev det bekræftet, at alle seks fakulteter har sikret institutionsuafhængighed og kernefaglighed blandt de valgte eksterne eksperter.

Grundlaget for rektors tilbagemelding er DAU'erne hvor uddannelsesevalueringerne er vedlagt som bilag. Fx indgår der i DAU'en fra SAMF refleksioner over uddannelsernes forskningsbaserings, mens de øvrige DAU'er fra SCIENCE, SUND og HUM er meget kortfattede med hensyn til forskningsbaserings.

Akkrediteringspanelet noterer, at rektor følger op de steder, hvor han ikke har et tilstrækkeligt grundigt grundlag at kommentere ud fra. Fx fremgår det af tilbagemeldingerne til HUM, at det i flere tilfælde ikke fremgår, hvordan de eksterne eksperter har forholdt sig til uddannelsernes forskningsbaserings i forbindelse med uddannelsesevalueringerne. Det kommenteres her lige-

ledes, at det ikke tydeligt fremgår af uddannelsesevalueringerne på HUM, hvad de eksterne eksperter har anbefalet.

Diskussion og vurdering

Det fremgår af rektors tilbagemeldinger, at DAU'er fra fakulteterne i tre ud af fire tilfælde indeholder tilstrækkelig afrapportering om uddannelsesevalueringerne og herunder forskningsbaserings. I det tilfælde, hvor rektor ikke har fået informationer nok, indgår det i tilbagemeldingen til fakultetet.

Akkrediteringspanelet vurderer, at det varierer, hvordan fakulteterne bruger uddannelsesevalueringprocessen til at orientere rektor. Der er samtidig et ønske fra studieledere, institutledere og prodekaner om at være i dialog med og få feedback fra rektor. I det lys kan der i uddannelsesevalueringssrapporterne og DAU'erne arbejdes på at finde den rette balance mellem på den ene side en tilstrækkeligt udfoldet behandling af problemstillingerne og på den anden side ikke unødigt lange beskrivelser.

Akkrediteringspanelet vurderer iøvrigt, at KU har et informationsflow, som sikrer rektoratet et tilstrækkeligt overblik og dermed også mulighed for at reagere i de tilfælde, hvor niveauet ikke er tilfredsstillende. Panelet vurderer, at RTU nu indgår som en vigtig integreret del af systemet, der samtidig motiverer udvikling i og af systemet.

Samspil mellem uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer

I det følgende har akkrediteringspanelet interesseret sig for, hvordan uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer indgår i kvalitetssikringssystemet.

Akkrediteringspanelet noterer sig, at der følges op på uddannelsesevalueringernes opfølgningsplaner i den årlige uddannelsesredegørelse på samme måde, som eventuel opfølgning på redegørelserne også fremgår af uddannelsesevalueringssrapporterne.

Flere prodekaner var enige om, at uddannelsesredegørelserne giver dem et kontinuert uddannelsesoverblik, og prodekanerne opfatter uddannelsesredegørelserne som et godt instrument til en årlig dialog med studielederne. Uddannelsesevalueringerne supplerer det årlige overblik med en mere dybdegående analyse på uddannelsesniveau, som ifølge flere prodekaner i højere grad kan anvendes som grundlag for den mere uddannelsesstrategiske udvikling.

Dekanen fra SUND fortalte, at informationen tidligere først nåede informationen til dekanatet, når der var et problem. Den nye systematik og kontinuitet fra uddannelses- til fakultetsniveau via uddannelsesredegørelserne og uddannelsesevalueringerne skaber et overblik og en sammenhængskraft på tværs af fakultetets fagdiscipliner. Dekanen fra SUND vurderede, at den bredere diskussion af DAU'en giver mulighed for at tænke DAU'en ind som et vigtigt instrument til den fremtidige strategiske udvikling.

Under besøget understregede dekanen fra SAMF, at det har været en vigtig bevægelse at gå fra tidligere primært at kvalitets-sikre på fakultetsniveau til nu i højere grad at gøre det på uddannelsesniveau. 'Nu er vi mere modige'. Dekanen fra SAMF udtrykte ligeledes, at det er en hjælp nu at kunne sammenligne sine uddannelser med uddannelser på de andre fakulteter. Dekanen fra TEO tilføjede, at systemet bliver bedre af dialog.

Samlet vurdering af kriterium IV

Akkrediteringspanelet vurderer, at det i KU's nye retningslinjer og fakulteternes procedurer nu er tydeliggjort, at de eksterne eksperter skal bidrage til at kvalitets-sikre og udvikle uddannelsens mål, indhold, tilrettelæggelse og forskningsbaserings gennem drøftelse af nye ideer og perspektiver i forbindelse med uddannelsen. Dette understøttes også af kravet om en kerne-faglig ekspertprofil i ekspertgruppen. Ligeledes præciserer retningslinjerne nu, at den

kernefaglige ekspert skal være uafhængig af KU.

Det er akkrediteringspanelets vurdering, at den formaliserede proces i forbindelse med uddannelsesevalueringer med inddragelse af eksterne eksperter i praksis også genererer en udbytterig intern dialog om uddannelsernes indhold, udvikling og tilrettelæggelse. Det varierer dog, hvor grundigt studienævnene drøfter uddannelsesevalueringerne.

Uddannelsesevalueringssrapporterne kommenterer forskningsbaserings meget kortfattet på, hvilket kan ses i lyset af, at spørgsmålet ikke har været den store udfordring på de udvalgte uddannelser.

Generelt bliver forskningsbaserings dog drøftet mere på møderne med de eksterne eksperter, end hvad fremgår af rapporterne. I det tilfælde, hvor indholdet i uddannelsesevalueringssrapporten er utilstrækkeligt, er det blevet kommenteret af rektor. Akkrediteringspanelet vurderer, at dette er et udtryk for, at der er et tilstrækkeligt informationsflow mellem fakulteterne og rektoratet. Der er samtidig et ønske fra studieledere, institutledere og prodekaner om at være i dialog med og få feedback fra rektor. I det lys kan der i uddannelsesevalueringssrapporterne og DAU'erne arbejdes med at finde den rette balance mellem på den ene side tilstrækkelig udfoldet behandling af problemstillingerne og på den anden side ikke unødigt lange beskrivelser.

På tværs af fakulteterne ser akkrediteringspanelet, at uddannelsesevalueringsspro-cesserne også bidrager til refleksion over fx timing og samspil mellem uddannelsesevalueringerne og studieordningsrevisionerne. Ligeledes har akkrediteringspanelet set eksempler på, at institutterne bruger uddannelsesevalueringssprocesserne som en anledning til at diskutere samspillet mellem institutternes forskningsmiljøer og de enkelte uddannelsers forskningsdækning. Panelet



vurderer, at det er udtryk for et bredt ejerskab til uddannelsesevalueringerne som et instrument til kvalitetssikring og -udvikling.

Akkrediteringspanelets anbefalinger

- Panelet ser meget positivt på, at KU arbejder med at videreudvikle forskningsbaseret i retning af forskningsintegration. Panelet anbefaler KU fortsat at arbejde med ambitionen om forskningsintegration og herunder studerendes mulighed for indimellem at kunne deltage i forskningsvirksomhed på KU.
- Panelet bemærker positivt, at KU reflekterer over, hvordan kvalitetssikringssystemet kan videreudvikles og anvendes til udvikling af den enkelte uddannelse. Fx findes der overvejelser om en bedre timing mellem uddannelsesevalueringer og studieordningsrevisioner. Panelet anbefaler KU at fortsætte med sådanne refleksioner i forbindelse med kvalitetssikringssystemet både for at videreudvikle systemet og for at møde de behov, som kan opstå.
- Panelet noterer, at KU arbejder med at udvikle et fælles system for registrering af nøgletal om STÅ/VIP og VIP/DVIP. Panelet anbefaler, at KU fortsætter dette arbejde. Panelet noterer videre, at KU også arbejder med processen for fastlæggelse af fakulteternes målbare standarder. Panelet anbefaler her, at KU fortsat har fokus på at fastlægge standarder, der fungerer som hensigtsmæssige monitoreringsredskaber.
- Panelet noterer positivt de ændringer, som er besluttet med hensyn til eksterne eksperter i uddannelsesevalueringerne. Panelet anbefaler KU at understøtte de eksterne eksperter i arbejdet med at evaluere og reflektere over forskningsbaseringen, herunder særligt de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.
- Panelet bemærker, at det er forskelligt, hvilken rolle studienævnene spiller i forbindelse med uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer. Panelet anbefaler, at KU overvejer, hvordan gode erfaringer med studienævnets rolle i den forbindelse kan spredes på KU, og hvordan studienævnenes rolle dermed kan styrkes.



Bilag

I. Metode

Institutionsakkrediteringernes formål er at styrke uddannelsesinstitutionernes arbejde med at udvikle uddannelser med stadig højere faglig kvalitet og stadig større relevans. Den enkelte institution kan selv tilrettelægge kvalitetssikringsarbejdet, så længe arbejdet lever op til de fem kriterier for kvalitet og relevans, som er fastlagt i akkrediteringsbekendtgørelsen.

Dette afsnit beskriver den metode, der er anvendt i forbindelse med genakkrediteringen, og som danner grundlag for vurderingerne i rapporten.

Vejledningen og bekendtgørelsens kriterier

Akkrediteringsloven og bekendtgørelsens kriterier¹ danner ramme for vurderingen af uddannelsesinstitutionens arbejde med at sikre og udvikle kvalitet og relevans.

Kriterierne angiver forventningerne til institutionens politikker, strategier og procedurer og til kvalitetssikringsarbejdet i praksis. Loven og bekendtgørelsen følger de europæiske standarder for kvalitetssikring af videregående uddannelser (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). De fem kriterier er beskrevet nærmere i Vejledning om institutionsakkreditering.

Kriterierne I og II handler om de overordnede rammer for institutionens kvalitetssikringsarbejde. Institutionen skal i forbindelse med kriterium I dokumentere sin kvalitetssikringspolitik og -strategi samt de procedurer og processer, der understøtter politikken. I forbindelse med kriterium II behandles kvalitetssikringsarbejdets forankring på ledelsesniveau, organiseringen og ansvarsfordelingen i forbindelse med kvalitetssikringsarbejdet samt ledelsesinformation og kvalitetskulturen.

Kriterierne III, IV og V handler om, hvorvidt institutionen i praksis sikrer, at alle uddannelserne har det rette videngrundlag, faglige indhold og niveau og den rette pædagogiske kvalitet samt er relevante i forhold til arbejdsmarkedet og samfundet.

Dokumentationen for opfyldelsen af kriterierne skal samtidig belyse sammenhængen mellem de forskellige dele af kvalitetssikringssystemet og systemets forankring på de forskellige ledelsesniveauer og i kvalitetskulturen.

I genakkrediteringen er det kun de forhold, der førte til den forudgående betinget positive akkreditering, som er blevet dokumenteret og vurderet.

Proces og dokumentation

AI har nedsat et akkrediteringspanel til at vurdere institutionens kvalitetssikringsarbejde. Medlemmerne af panelet har blandt andet kompetencer inden for ledelse og kvalitetssikring på institutionsniveau og viden om den videregående uddannelsessektor og om relevante arbejdsmarkedsforhold samt indsigt i studenterperspektivet.

¹ LBK nr. 173 af 02/03/2018

Institutionen har dokumenteret sit kvalitetssikringssystem gennem en selvevalueringsrapport, nøgletal, dokumentation for audit trails, supplerende dokumentation og de oplysninger, som akkrediteringspanelet har indhentet i forbindelse med besøg på institutionen. Disse kilder har tilsammen dannet grundlag for vurderingen af institutionens kvalitetssikringssystem og -praksis.

I selvevalueringsrapporten har institutionen beskrevet de tiltag, som den har igangsat for at imødekomme kritikken, der blev påpeget i den oprindelige akkrediteringsrapport. Desuden har panelet inden for rammerne af den oprindelige kritik udvalgt en række områder, såkaldte audit trails, som institutionen har skulle dokumentere skriftligt.

Audit trails er stikprøvebaserede eksempler, der går på tværs af en række uddannelser eller fagområder eller går i dybden med kvalitetssikringen af en enkelt uddannelse eller en gruppe uddannelser. Formålet med audit trails er at få konkretiseret, hvordan uddannelsesinstitutionens kvalitetssikringssystem fungerer i praksis. Dokumentationsmaterialet til audit trailene har været eksisterende materiale som fx referater fra møder i studienævn eller uddannelsesudvalg, uddannelsesevalueringer eller censorrapporter.

Panelet har mødtes med institutionens ledelse og andre aktører fra institutionen for at få uddybet og valideret de skriftlige oplysninger og drøfte centrale problemstillinger.

På baggrund af en analyse af det samlede dokumentationsmateriale har akkrediteringspanelet vurderet kvalitetssikringssystemet og den måde, hvorpå institutionen har udmøntet det i praksis. Panelet har i analysen forholdt sig til de tiltag, som institutionen har iværksat som opfølgning på de problemer, som blev påpeget i den oprindelige akkrediteringsrapport.

Alt har med afsæt i akkrediteringspanelets vurderinger udarbejdet et udkast til en akkrediteringsrapport, som er blevet sendt i høring på institutionen. Høringsversionen af akkrediteringsrapporten indeholdt panelets vurderinger af hvert af de involverede kriterier og desuden en samlet indstilling. Efter høringen på institutionen er den endelige akkrediteringsrapport blevet udarbejdet og overleveret til Akkrediteringsrådet, som på baggrund af rapporten træffer afgørelse om akkreditering af uddannelsesinstitutionen.



II. Beskrivelse af de behandlede kriterier

Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelser og undervisning til stadighed baserer sig på et videngrundlag, der svarer til uddannelser af den givne type på det givne niveau og giver et solidt grundlag for opnåelse af uddannelsernes mål.

Uddybning:

Videngrundlag omfatter institutionens strategiske og praktiske arbejde med at sikre, at relevant og opdateret viden lægges til grund for uddannelserne og inddrages aktivt i den løbende undervisning. Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne er tilknyttet relevante faglige miljøer og løbende baserer sig på ny viden, som er relevant for uddannelser af den givne type på det givne niveau, og som er tilvejebragt i henhold til lovgivningens bestemmelser om uddannelsernes videngrundlag,
 - at underviserens faglige kvalifikationer er opdaterede og løbende udvikles,
 - at underviserne deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forskningsmiljøer, udviklingsmiljøer eller beskæftigelsesområder, jf. uddannelsernes lovbestemte videngrundlag, og løbende inddrager viden og erfaringer herfra i undervisningen,
 - at de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.
-

Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelserne har det rette niveau samt et fagligt indhold og en pædagogisk kvalitet, som understøtter de studerendes læring og opnåelse af uddannelsens mål.

Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne til stadighed har et niveau, der svarer til de relevante typebeskrivelser i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser,
 - at uddannelsernes indhold afspejler uddannelsernes mål, samt at undervisningens tilrettelæggelse og pædagogiske kvalitet understøtter de studerendes læring og opnåelse af målene,
 - at der gennemføres løbende og regelmæssige studenterevalueringer af uddannelser og undervisning, og at resultaterne herfra finder systematisk anvendelse,
 - at dele af uddannelserne, der gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, omfattes af systematisk kvalitetssikringsarbejde,
 - at faciliteter og ressourcer på udbudsstederne understøtter undervisningen og de studerendes gennemførelse af uddannelserne,
 - at der gennemføres regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter, og at resultaterne herfra inddrages i den videre udvikling af uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse.
-

III. Audit trails

Audit trail 1: Uddannelsesredegørelser og afrapportering til rektor

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan KU gennem uddannelsesredegørelser, herunder nøgletal, løbende identificerer og håndterer problemstillinger på den enkelte uddannelse med hensyn til forskningsbaserings.

Formålet er også at belyse sammenhængen fra den enkelte uddannelsesredegørelse til fakulteternes afrapportering til rektor om forskningsbaserings. Ligeledes er det formålet at belyse rektors tilbagemeldinger til fakulteterne.

Audit trailen tager udgangspunkt i fire udvalgte uddannelser:

- Bacheloruddannelse i Indianske sprog og kulturer (HUM)
- Bacheloruddannelse i Idræt (SCIENCE)
- Bacheloruddannelse i Økonomi (SAMF)
- Kandidatuddannelse i Global sundhed (SUND)

Audit trail 2: Uddannelsesevalueringsprocessen

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan KU gennem uddannelsesevalueringsprocessen identificerer og håndterer problematikker med hensyn til forskningsbaserings på den enkelte uddannelse.

Herunder er det formålet at belyse de eksterne eksperter's profil, opgave og rolle og sammenhængen mellem de forskellige trin i processen eksempelvis evalueringsrapport, møde med eksterne eksperter og opfølgings- og handlingsplan.

Audit trailen tager udgangspunkt i fire udvalgte uddannelser:

- Kandidatuddannelse i Advanced Migration Studies (HUM)
- Bacheloruddannelse i Antropologi (SAMF)
- Bacheloruddannelse i Folkesundhedsvidenskab (SUND)
- Kandidatuddannelse i Climate change (SCIENCE)



IV. Sagsbehandlingsnotat

Tabel 1. Sagsbehandlingsforløb

12. oktober 2018	Supplerende selvevalueringsrapport modtaget
20. november 2018	Akkrediteringspanelets indledende møde med KU's rektor, prorektor for uddannelse og vicedirektør for uddannelse samt prodekaner for uddannelse.
23. november 2018	Supplerende dokumentation modtaget vedrørende: KU's ratiooversigt for VIP/DVIP og STÅ/VIP 2018 Herudover er modtaget til panelets overblik med henblik på udvælgelse af audit trails: Dekanernes afrapportering til rektor fra de seks fakulteter (DAU) for 2018 inkl. uddannelsesevalueringsrapporter (DAU'er indgår i audit trails) Indstilling til DIR (indgår i audit trails) Indstilling om rektors tilbagemelding til de enkelte fakulteter (indgår i audit trails)
21. december 2018	Audit trail modtaget
15. januar 2019	Selvstændigt indhentet dokumentation_Beregning af AI pba KU nøgletal fra 23. november 2019
29. januar 2019	Supplerende dokumentation modtaget vedrørende: Audit trail 2: ny version af uddannelsesevalueringsrapport for bacheloruddannelse i folkesundhedsvidenskab
5. februar - 6. februar 2019	Akkrediteringspanelets besøg på institutionen
8. april 2019	Akkrediteringsrapport sendt i høring på institutionen
2. maj 2019	Høringssvar for akkrediteringsrapport modtaget fra institutionen
6. juni – 7. juni 2019	Behandlet af Akkrediteringsrådet på rådsmøde
Bemærkninger:	Ingen

V. Program for institutionsbesøg

Tirsdag den 5. februar 2019 – besøg på KU

Tidspunkt	Audit Trail	Deltagere	Antal
9.00 – 9.30		Panelets formøde	
Kl. 9.30– 10.15 45 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser	Studienævnsnæstformænd eller andre studenterrepræsentanter i studienævn fra valgte uddannelser	
Kl. 10.30 – 11.15 45 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser	Studienævnsformænd/studieledere/Viceinstitutedere fra valgte uddannelser på SUND/SCIENCE	
Kl. 11.30 – 12.15 45 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser	Studienævnsformænd/studieledere fra valgte uddannelser på HUM/SAMF	
Kl. 12.15 – 13.00 Frokost			
Kl. 13.00 – 13.45 45 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser	Institutedere, der dækker valgte uddannelser	
Kl. 13.45 – 14.15 30 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser	Panelets opsamling	
Kl. 14.15 – 15.00 45 min	AT 2 – Uddannelses-evalueringer	Studienævnsnæstformænd eller andre studenterrepræsentanter i studienævn fra valgte uddannelser	
Kl. 15.00 – 15.45 45 min	AT 2 – Uddannelses-evalueringer	Studienævnsformænd/studieledere/fagkoordinatorer fra valgte uddannelser på HUM/SAMF	
15.45 – 16.15 30 min		Panelets pause og opsamling	
Kl. 16.15 – 17.15 1 time	AT 2 - Uddannelsesevalueringer	Eksterne eksperter, der har deltaget i valgte uddannelsesevalueringer	
Kl. 17.15 – 18.00		Panelets opsamlende møde	



Onsdag den 6. februar 2019 – besøg på KU

Tidspunkt	Audit Trails	Deltagere	Antal
Kl. 8.30 – 9.15	AT 2 – Uddannelsesevalueringer	Studienævnsmænd/studieledere/Viceinstitutleder fra valgte uddannelser på SUND/SCIENCE.	
Kl. 9.15 – 10.00 45 min	AT 2 – Uddannelsesevalueringer	Institutledere, der dækker valgte uddannelser	
Kl. 10.15 – 10.45 30 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser AT 2 – Uddannelsesevalueringer - Målbare standarder for kvalitet	Uddannelsesservice	
Kl. 11.00 – 12.15 1 time og 15 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser AT 2 – Uddannelsesevalueringer - Målbare standarder for kvalitet	Prodekaner for uddannelse	
Kl. 12.15– 12.45 30 min		Panelets frokost	
Kl. 12.45 – 13.30 45 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser AT 2 – Uddannelsesevalueringer - Målbare standarder for kvalitet	Dekaner	
Kl. 13.40– 14.10 30 min	AT 1 – Uddannelsesredegørelser AT 2 – Uddannelsesevalueringer - Målbare standarder for kvalitet	Rektor, prorektor for uddannelse og vicedirektør for uddannelse	
Kl. 14.10 – 15.00		Panelets opsamlende møde	

Danmarks Akkrediteringsinstitution

Bredgade 38
DK-1260 København K
Telefon: +45 3392 6900
akkr@akkr.dk
www.akkr.dk



Danmarks
Akkrediteringsinstitution